

primorski

dnevnik

Zaradi zadržanja republikancev za las preprečili vladno l...

Craxijeva vlada prejela zaupnico senata Goria in Ciampi umaknila svoj odstop

BOJAN BREZIGAR

RIM — V izredno napetem vzdušju je senat sinoči izglasoval zaupnico Craxijevi vladi. Napetost je naraščala ves dan iz ure v uro vse od predsedničinim, ko sta zakladni minister Goria in guverner državne banke Ciampi odstopila iz protesta zaradi Craxijevega govora. Že predsedničinim sicer v palači Chigi izdali poročilo, s katerim je Craxi omilil svoje stališče, vendar to ni zadostovalo. Razburili so se predvsem republikanci, ki so včeraj dopoldne ogorčeno zahtevali, da mora predsednik vlade potrditi avtonomije državnih banke. Sklicali so sejo vodstva in njihovo zahtevanje je že kazalo na skorajšnjo vladno krizo. Spadolini v senatni skupščini ni sedel na ministrski klopi, ampak na svojem sedežu v klopih republikanskih senatorjev, kar je že na dopoldanskem zasedanju povzročilo val polemik in razburjenja. Popoldne je Craxi odgovoril na številne posege, v bistvu je predsednik vlade ponovil vse, kar je povedal v sredo, le da je dodal, da vlada nikakor ne namerava kršiti avtonomije državne banke ter da je s tem, da je zavrnil odstop potrdil zaupanje Go-

rii in Ciampiju. Te izjave pa republikancem očitno niso zadostovale. Ne samo, da niso ploskali predsedniku vlade, zahtevali so tričetrtturno odločitev seje, da odločajo o svojem zadržanju. Sejo so prekinili in republikanci so napovedali ostalim strankam večino, da ne nameravajo podpisati dokumenta o zaupnici vladi in da bodo torej odtegnili podporo Craxiju. Medtem ko so se pogajali pa je prišla vest, da sta Goria in Ciampi (slednji baje po posredovanju samega predsednika republike Cossiga) izjavila, da sta zadovoljna s Craxijevimi izjavami in da umikata odstop. To pa je onemogočilo republikancem, da bi ne glasovali za zaupnico. Spadolini je po koncu seje izjavil, da bi republikanci ne glasovali za zaupnico, ko bi Goria in Ciampi ne umaknila odstopa.

Tako se je končal ta vroči poletni dan, ki se je začel z vrsto posegov o Craxijevem poročilu. Govorili so predstavniki vseh strank, razprava pa je bila dokaj nezanimiva. Omenili bomo tako le načelnika komunistične

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

POKOL NA TRGU FONTANA: FREDA IN VENTURA STA BILA OPROŠČENA

BARI — V petek, 12. decembra 1969 ob 16.30 je v osrednjem salonu zavoda Banca Nazionale dell'Agricoltura na Trgu Fontana v Milanu pekleni stroj ubil 16 in ranil 87 oseb. Šestnajst let po atentatu, ki je bil znanilec strategije terorja, so storilci in njih navdihovalci uradno še neznani: porotno sodišče je včeraj nacifašista Franca Fredo in Giovannija Venturo oprostilo obtožbe pokola zaradi pomanjkanja dokazov. Enako velja za Maria Merlina in anarhista Pietra Valpredo, toda slednjemu je sodišče s tem napravilo medvedjo uslugo. Z druge strani je sodni zbor razrešil maresala Gaetana Tanzillija obtožbe krivega pričevanja, generala Gianadelia Malettija in kapetana Antonia Labruno, ki sta pripadala tajni službi SID, pa je obsodil na 12 oziroma 10 mesecev ječe in leto dni prepovedi javnega službovanja zaradi zakrivanja in ponarejanja dokaznega gradiva, vendar je obema kazen suspendiral. Vse to po 52-urnem posvetu, potem ko se je proces vlekel že od 13. decembra 1984, in še to okrnjeno, saj sodišče sploh ni vzelo v pretres obtožnega gradiva na račun SID.

Javni tožilec Toscani, ki je za Fredo in Venturo predlagal dosmrtno zaporno kazen, za Valpredo popolno oprostitev in za Merlina oprostitev zaradi pomanjkanja dokazov, je zaprepadeno rekel, da bo seveda vložil priziv na kasacijsko sodišče. Enako bosta storila zastopnik zasebne stranke Azzariti Bova in Valpredov branilec Calvi, ki je izjavil, da se porotno sodišče ni zmenilo za jasno obtožbo izsledke dosedanjih preiskav in tudi tekoče preiskave v Catanzaru o odgovornostih nacifašistične celice iz Veneta. Freda ostane seveda v ječi, ker je bil obsojen na 15 let zaporar zaradi prevratništva. Razsodba, ki žali spomin na mrtve in demokracijo zavest živih, je izzvala v preprostih ljudeh in v skoraj vseh družbenopolitičnih silah hud ogorčenje, omejimo pa se na izjavo podpredsednika poslanske komisije za pravosodje Violanteja: »Znova je bil potrjen zakon o nekaznivosti pokolov. Korenine nekaznivosti so v nezvestobi bistvenih aparatov države in podtalnem političnem spletkarjenju. Kdor je vodil strategijo pokolov, ta je zrežiral tudi vzporedno strategijo nekaznivosti.« (dg)

Dozorele tri točke draginjske doklade

RIM — Draginjska doklada se je v trimesečni maj - julij zvišala za tri točke, da bi morali odvisni delavci in uslužbenci prejeti v prihodnji plači 20.400 lir. To pa le tisti, ki so zaposleni pri delodajalcih, ki priznavajo tudi seštevke dozorelih decimal draginjske doklade. Kot je namreč sporočil osrednji statistični urad, je od treh dozorelih točk ena rezultat seštevka decimal. V grobem povedano bo večina odvisnih delavcev prejela le 13.600 lir, saj Confindustria ne priznava dozorelih decimal. Tako od zneska 20.400 lir kot od zneska 13.600 lir je treba seveda odbiti vse davke in odtegljaje.

Glede decimal draginjske doklade je včeraj združenje industrijev kovinskih obratov potrdilo, da tudi v bodoče ne bo plačevalo dozorelih decimal draginjske doklade.

Iz Helsinkov članice EGS obsojajo rasistični režim v Južni Afriki

Deseta obletnica sklepne listine KEVS je dala priložnost za obnovitev dialoga

HELSINKI — Včeraj se je zaključil tridnevni sestanek zunanjih ministrov, točno na dan, ko so v istem mestu voditelji 33 evropskih držav, ZDA in Kanade podpisali sklepno listino o varnosti in sodelovanju v Evropi. Prvi komentarji so previdni a pozitivni. Res je, da ni bilo bistvenih novosti ali konkretnih rezultatov, toda glede teh si nihče ni delal utvar. Uspeh je že v tem, da se je srečanje sploh odvijalo na tako visokem nivoju in da so vsi skušali dati večji poudarek potrebi in volji po nadaljnjem sodelovanju kot pa polemikam in medsebojnemu očitkom.

O živahni diplomatski dejavnosti priča obračun skoraj 300 dvostranskih in večstranskih srečanj med udeleženci proslave. Eno od pomembnejših srečanj se je odvijalo prejšnjo noč med zastopniki predstavnikov 10 držav EGS ter Španije in Portugalske. Ministri so ocenili stanje v Južni Afriki in ponovno obsodili ravnanje rasističnega režima. Sklenili so, da

začasno odpokličejo na posvet svoje veleposlanike v Južni Afriki, politični odbor EGS pa naj bi v kratkem pripravil »inventar« morebitnih gospodarskih in političnih ukrepov.

Nadvse pomembno pa je v obračunu teh helsinkskih dni neposredno srečanje med ZDA in SZ. Ministra Shultz in Ševerdndaze si — vsaj po tem, kar nam je dano vedeti — res nista povedala nič bistvenega novega, toda pokazala sta, da si obe velesili želita nadaljevanje dialoga. Nekoliko sta utišala najbolj polemične osti in skušala dati vsaj zunanji obliki, če že ne vsebini svojih izjav, kar se da prijateljski videz.

V tej luči se torej odpirajo zmerno optimistične perspektive pred novembrskim vrhom Reagan - Gorbačov. Od rezultatov tega srečanja in razvoja odnosov med velesilama pa odvisi v veliki meri uveljavljanje helsinškega duha na področju varnosti, gospodarskega sodelovanja in človeških pravic.

Pozitivna ocena srečanja

Tridnevni helsinski sestanek lahko v celoti pozitivno ocenimo, je včeraj izjavil zvezni sekretar SFRJ za zunanje zadeve Raif Dizdarević in dodal da so bili pogovori in vzdušje na srečanju ustvarjalni, posebej v primerjavi z drugimi sestanki v procesu KEVS.

Te dni je bilo v finskiem mestu manj konfrontacij in več prizadevanj za iskanje poti uravnoteženega uredničevanja določil helsinške listine. Na tem sestanku so bila, po mnenju Dizdarevića, očitna prizadevanja za uveljavitev pozitivnega duha Helsinkov in sklepnega dokumenta kot akta trajne vrednosti, ki vsebuje načela, cilje in programe evropske varnosti in sodelovanja. Bolj kot prej je tokrat tekla beseda o pomembnih področjih, ki doslej niso bila dovolj izkoriščena, je pa še veliko prostora za sodelovanje — na ekonomskem, znanstvenem in tehničnem področju, tehnološki zaščiti človeškega okolja, turizmu, prometu itd.

Raif Dizdarević je posebej opozoril na dejavnost skupine nevtralnih in neuvrščenih držav, ki je bila tudi na tem srečanju zelo složna. Tej skupini so na helsinskem sestanku izrekli tudi priznanje za njen prispevek v procesu KEVS, njeni predstavniki pa so te dni izkoristili za nadaljnje pogovore o možnih potezah in predlogih, ki bi prispevali k krepitvi tega procesa.

Dizdarević se je včeraj sešel s sovjetskimi zunanjimi ministrom Ševardnadzejem. Pozitivno sta ocenila odnose med SFRJ in SZ ter poudarila nujnost njihovega nadaljnega razvoja. (dd)

Na srečanju s predstavniki vseh deželnih odborov in deželnih svetov na Kvirinalu

Za predsednika Francesca Cossigo morajo postati manjšine polnopravni subjekt skupne državne in politične zgodovine

RIM — Predsednik republike Cossiga je ponovno, že drugič po izvolitvi, načel vprašanje manjšin. Priložnost za to je bilo srečanje s predstavniki vseh deželnih odborov in deželnih svetov, do katerega je prišlo 19. julija na Kvirinalu. Na njem je imel predsednik republike dolg pozdravni nagovor, v katerem je seveda namenil veliko pozornost pristojnostim dežel. Izrecno se je dotaknil tudi vprašanje dežel s posebnim statutom in v zvezi s tem dejal, da so še vedno veljavni razlogi, ki so preprečali ustavodajno skupščino, da podeli petim deželam posebno avtonomijo. »Da bodo vsi državljani teh skupnosti, kot sem opozoril v svoji poslanici parlamentu, našli v ureditvi sredstva za obogatitev svojih značilnosti, da je treba delovati za popolno izvajanje in za prav tako popolno vrednotenje statutar avtonomije, kar je

temeljni pogoj za pravilno vlogo teh dežel v okviru državne enotnosti,« je poudaril predsednik republike, ki je nato posvetil del svojega govora problemom države. Pri tem je Cossiga poudaril pomen deželnih in krajevnih uprav in med drugim dejal: »V državi, ki ima, kljub pretežni prisotnosti skupnosti italijanskega jezika in kulture, v okviru svojih meja tudi druge skupine državljanov, z drugačno kulturo, z drugačnim jezikom in z drugačno zgodovino, je taka ureditev jamstvo svobode, a tudi jamstvo enotnosti, da bi se lahko vsi, ki živijo v naši ureditvi, kakršnakoli je njihova stara zgodovina, njihova kultura in njihov jezik, da bi se mogli — kot se tudi morajo — čutili državljani, in obenem živ, polnopravni del naše demokracije republike.«

Predsednik republike je nato podrobno spre-

govoril o vlogi, ki jo imajo dežele v okviru ustavne ureditve ter o pristojnostih države, pri čemer je poudaril, da država ni samo državni parlament in da država niso samo predsednik republike, vlada, sodstvo, oborožene sile in policija. »Republika je tudi republika dežel, pokrajin in občin. To je demokracija republike vseh, ki so sestavni del širkega skupnega zgodovine, kulture, tradicij in italijanskega duha, je pa tudi republika skupnosti francoškega, ladinskega, nemškega, slovenskega in hrvaškega jezika, ki so jih vključile zgodovina in mednarodna dogajanja; upam, da se ne počutijo več kot osvojeni ali dominirani, ampak svobodni državljani, polnopravni subjekt skupne države in politične zgodovine v mejah naše države.« Predsednik Cossiga je torej ponovil natančno definicijo republike, ki jo je navedel med svojim umestitvenim govorom v parlamen-

tu in ki bistveno spreminja dosedanje centralistične težnje, ki jih je dosledno uveljavljala vlada in s katerimi je soglašalo tudi ustavno sodišče.

Da zanimanje Cossiga za vprašanja manjšin ni bilo zgolj naključno, priča tudi pismo, ki ga je po nalogu predsednika republike generalni tajnik predsedstva Antonia Maccanico poslal predsedniku zveznega odbora jezikovnih manjšin Pieru Ardizzoneju. V pismu se Maccanico v imenu Cossiga zahvaljuje za čestitke ob izvolitvi za predsednika republike in mu zagotavlja »pozornost predsedstva republike za kočljivo in kompleksno vprašanje zaščite jezikovnih manjšin« ter poudarja, da si bo predsedstvo republike v okviru svojih ustavnih pristojnosti prizadevalo za rešitev tega vprašanja.

BOJAN BREZIGAR

● Craxijeva vlada

NADALJEVANJE S 1. STRANI

skupine Chiaromonteja, ki je ocenil zadnja politična dogajanja in še zlasti kritično spregovoril o gospodarski politiki vlade, kritiziral pa je tudi srečanje Craxija z Martellijem in s Pannelo v zvezi s procesom proti Enzu Tortori. Kar zadeva splošno politično vprašanje pa je Chiaromonte dejal, da so se komunisti očitno motili, ko so mislili, da bo moč z lahko premestiti sedanjo politično sliko tudi glede na spore znotraj večine. Ugotovili pa so, da je bila to samo utvara. Od tod potreba po obnovitvi diskusije znotraj leve in tu je Chiaromonte povabil socialiste in republikance k premisleku.

V svojem sklepnem posegu se je tudi Craxi dotaknil teh osnovnih političnih tem in dejal, da večina ni nekaj homogenega ampak je skupek petih strank od katerih vsaka štiti svojo identiteto. Zato so potrebna pogajanja in preverjanja, da pride do uskladitve programskih dokumentov. Vendar pa so bile zadnje volitve in tudi referendum dovolj jasni pokazatelji, da volivci podpirajo te izbire in z njimi soglašajo. Komunistom je Craxi priznal pomembno vlogo, seveda pa je bil kritičen do njihovega ostrega nasprotovanja vladni gospodarski politiki.

BOJAN BREZIGAR

Dopustniški »eksodus« se odvija brez hujskih težav in zastojev

Letošnja turistična sezona bo verjetno rekordna tako v Italiji kot v Jugoslaviji

RIM, BEOGRAD — Letošnja turistična sezona se približuje svojemu vrhuncu. Tako v Italiji kot v Jugoslaviji vsi podatki kažejo, da bo rekordna. Letovišča so že zdaj skoraj povsem zasedena, številne nove goste pa pričakujejo konec tega tedna.

Italijanska prometna policija napoveduje, da bo na cestah in avtocestah najbolj gost promet v prvih dneh popoldanskih urah, ko se bodo začeli letni dopusti v največjih tovarnah na severu države, medtem ko bodo že na poti turisti iz srednje Evrope in še zlasti iz Bavarske, kjer so se tudi začeli dopusti. Sicer pa je letos na splošno manj zastojev in čakanja na mejnih prehodih ter na vstopih in izstopih avtocest kot v prejšnjih letih. Vse številnejši so tisti, ki se odpravijo na pot ponoči ali v tistih urah, ko je promet manjši. Tako so mnogi odpotovali že v sredo. Računajo, da je od srede popoldne do večera jutraj potovalo proti turističnim krajem okrog milijon vozil. Po še nepopolnih podatkih

naj bi bilo število turistov letos za kakih 5 odstotkov večje kot lani. Med njimi je veliko tujcev in še zlasti Nemcev, za katere je »dežela sonca« postala še mikavnejša po devalvaciji lire. »Eksodus« konec tega tedna se bo udeležila približno tretjina vseh prebivalcev Italije.

Tudi jugoslovanska letovišča so skoraj povsem polna. V njih letuje približno 1,2 milijona gostov, med njimi 630 tisoč tujih. Po najnovejših ocenah Turistične zveze Jugoslavije v Primorju letuje približno 985 tisoč ljudi, tako da so proste postelje že prava redkost. V številnih mestih so že dosegli rekorde, posebno v istrskih, kvarnerskih in črnogorskih. Vzdolž vse obale je tujcev občutno več kot lani v tem času, domačih gostov pa je, razen v slovenskem Primorju, prav tako več ali pa kot pred letom dni. Predvidevajo, da bo obisk zelo dober do konca avgusta, pa tudi pozneje, ker bo letovanje v posezoni tudi za 40 odstotkov cenejš.

Suša razplamteva požare

SPLIT, RIM — Suša in nepredvidnost ljudi sta najpogostejša vzroka številnih požarov, v katerih izgoreva na tisoče hektarov gozdnih in drugih površin tako v Jugoslaviji kot v Italiji.

Na Korčuli se še vedno borijo proti plamenom. Ravno ko so premagovali ogenj v okolici Blata, je včeraj na dalmatinskem otoku izbruhnil nov požar, in sicer v bližini mesta Čara. Gašenje novega požara je oteženo zaradi nepristopnega terena. Plameni so zajeli površino 300 hektarov. Zaradi utrujenosti gasilcev, ki se že osem dni borijo z ognjeno stihijo, so iz operativnega centra zahtevali nove, spočite ekipe. Pri gašenju sodeluje tudi letalo »canadair« iz Italije. V Čar je včeraj prispel predsednik IS hrvaške skupščine Ante Marković. Drug požar je izbruhnil pri Balah v puljskem zaledju.

Na stotine hektarov gozdnih površin pa je ogenj v teh dneh uničil tudi v Italiji. Plameni, ki so v nekaterih primerih najbrž bili podtaknjeni, so doslej napravili največjo škodo na Sardiniji, v Kalabriji, Apuliji, Kampeniji, Laciju in Abrucih, več manjših požarov pa so zabeležili tudi drugod, npr. v Liguriji. Poleg gasilcev, gozdnih čuvajev in drugih enot civilne zaštite sodelujejo pri gašenju tudi vsa razpoložljiva posebna letala in helikopterji. Prav včeraj je minister za civilno zaščito Giuseppe Zamberletti podpisal nalog za nakup dveh novih »canadairov«. Nova »vodna bombnika« bosta najbrž sredi prihodnjega tedna pripravljena za uporabo. Suši ni videti konca in, žal, niti požarom.

Za Altissima je podražitev naftnih derivatov neosnovana

RIM — Nadaljuje se merjenje moči med ministrom za industrijo Altissimom in predstavniki italijanskih naftnih družb, ki bi hoteli zaradi devalvacije lire do drugih evropskih valut podražiti naftne derivate, v prvi vrsti bencin in pogonsko plinsko olje.

Altissimo se je včeraj sestal s predsednikom naftne zveze Albonettijem, ki so ga spremljali predstavniki najpomembnejših naftnih družb. Ponočil je svoj odločni »ne« vsaki podražitvi. Po njegovem mnenju bi bila podražitev neumestna, saj so razlogi, ki jih navajajo naftne družbe »izredni in začasni« ter pogojeni od valutnih nihanj. Prav ob tem je Altissimo jasno povedal, da sedanji tečaj dolarja ne opravičuje nobene po-

dražitve, saj je za italijanske družbe sedaj surova nafta cenejša. Minister za industrijo je Albonettiju in ostalim obenem navedel, da cena nafte na svetovnih tržiščih pada.

Seveda so bili industrijci nezadovoljni s tako izjavo in trdijo, da se je Altissimo izneveril pravilom igre. Ceno naftnih derivatov namreč določajo glede na povprečne cene v EGS, če se je torej lira devalvirala glede na druge evropske valute, so torej podražitve same po sebi umestne. Naftno industrijo ne zanima, da se je cena nafte znižala (včeraj je Venezuela v povprečju znižala za 1,95 dolarja sod svoje nafte), da je dolar končno zdrknil pod 1.900 lir, važni so le profiti.

Latinskoameriške dolžnice izzvale tajni sestanek 14 zahodnih bank

HAVANA — Udeleženci prvega celinskega posveta o zadolženosti Latinske Amerike in Karibov so se dokopali do prvega skupnega imenovalca: ne glede na razlike politične in svetovnonazorske opredelitve so si bili edini v tem, da se mora to zemljepisno območje znebiti v reševanju skupne krize, drugače se ne bo moglo izvleči iz labirinta zadolženosti nasproti vladam in finančnim organizmom industrializiranega sveta. Govorniki so vsi zapovrstjo poudarili, čeprav ta z blazinami in oni z ostrejšimi otenki, da nikakor ne morejo poravnati dolgov po današnjih vsiljenih jim pogojih, in to zaradi pojavov protekcijonizma in dumpinga ter zaradi upadanja cen surovinam, precenjenosti dolarja in neenotnega nastopanja držav dolžnic nasproti upnikom.

Bivši ministrski predsednik Jamaike in podpredsednik socialistične internacionale Michael Manley je opozoril, da je v postopek za izhod iz zadolženosti treba vključiti tudi afriške in druge države v razvoju, ustrezne

mehanizme pa osnovati v sklopu Skupine 77, gibanja neuvrčenih in latinskoameriškega ekonomskega organizma SELA. Manley je še predlagal sklicanje mednarodne konference o dolgovih. Za podobno konferenco se je zavzelo tudi več drugih govornikov, vendar naj bi bila omejena le na Zeleno celino.

Lopez Michelsen, ki sodi med najvidnejše predstavnike kolumbijskih konservativcev, je pribral, da se mora Mednarodni denarni sklad vrniti v pristojnostne meje, ki so mu bile začrtane brž ob ustanovitvi po koncu druge svetovne vojne, in prenehati z delitvijo držav na prvo- in drugorazredne. Največji dolžniki na svetu so Amerikanci, je pripomnil Michelsen, toda MDS jim ne postavlja takšnih pogojev kakor jih državam v razvoju. Perijski predsednik Garcia je že najavil, da pogojev MDS ne bo spoštoval in takoj izzval reakcijo sklada in Svetovne banke, ki sta se včeraj v Parizu udeležila tajnega posveta 14 zahodnih denarnih zavodov. (dg)

Septembra prva pogajanja za delovne pogodbe

RIM — Pogajanja za obnovo delovnih pogodb javnih uslužbencev in delavcev v javnem sektorju se bodo konkretno pričela v prvi polovici septembra. Tako je bilo sklenjeno na dveh ločenih srečanjih, ki so jih včeraj imeli predstavniki sindikatov CGIL, CISL in UIL s predstavniki vlade ter s predstavniki Intersinda in Asapa.

Prvi sestanek z vlado za obnovo pogodb javnih uslužbencev bo 5. septembra in obe strani sta izrazili željo, naj bi se pogajanja zaključila že v istem mesecu. Začetek pogajanj med predstavniki sindikatov ter Intersinda in Asapa pa je določen za 10. september.

Zaščita narodnih manjšin v temeljih človeških pravic

LJUBLJANA — V Ottawi so se pred časom sestali eksperti za človekove pravice, da bi razpravljali o tem, kako se v tem pogledu uresničuje Sklepna listina Helsinške konference o evropski varnosti in sodelovanju.

Kakor poroča Zdenko Svete, predstavnik Jugoslavije, je na tem sestanku prišlo do turško-bolgarske konfrontacije v zvezi z eliminiranjem turške manjšine v Bolgariji. Turška imena so namreč spreminjali v bolgarska, prepovedana sta tisk v turščini in uporaba turškega jezika itd. Z odlokom bolgarske vlade je turška manjšina nehala obstajati. Iz bolgarskih statistik je izginila na isti način, kot je nekoč izginila makedonska. Po nekaterih trditvah gre za kak milijon ljudi.

Kakor je bil ta povod negativen in

nekonstruktiven, pa je imel pozitivne posledice: problem narodnih manjšin je končno definitivno stopil v meddržavne evropske odnose kot ena najvažnejših človekovih pravic, in postal faktor, ki pogojuje konstruktivno sodelovanje med evropskimi državami. Jugoslovanska stališča in rešitve so doživele potrditev in zadoščenje. Tisti, ki se branijo razpravljanja o pravicah in položaju narodnih manjšin, vključno o priznanju njihovega obstoja tam, kjer se ta obstoja formalno negira, bodo morali upoštevati novo senzibilnost evropskih držav in javnega mnenja, kajti v posameznih državah se sistematično in namerno kršijo individualne in kolektivne osnovne pravice, bodisi v obliki asimilacije ali popolne negacije obstoja problema narodnih manjšin. (M.V.)

Kmalu gospodarski ukrepi ZDA?

Zaostritev v Južni Afriki

JOHANNESBURG — Južnoafriška vlada je včeraj še zaostrila represivne ukrepe s prepovedjo javnih pogrebov žrtev nasilja zadnjih mesecev. Prepoved velja v 36 okrajih in predvideva, da se pogrebni obredi lahko odvijajo samo v zaprtih prostorih in brez političnih parol.

Proti ukrepu je ostro protestiral Nobelov nagradenec za mir škof Tutu, ki je dejal, da meče ta ukrep sol na odprte rane, kar bo samo povečalo grenkobo in obup žrtev apartheid. Tudi predsednik Svetovne zveze reformiranih cerkev, Allan Boesak, je v govoru pred 700 belimi in temnopoltimi študenti v katedrali sv. Jurija v Capetownu obtožil vlado, da nosi odgovornost za stotine ubitih. »Nimamo vojske ne orožja.« je dejal, »toda proti tej vladi se bomo borili z vsemi svojimi močmi.«

Spopadi med policijo in demonstran-

ti so se tudi včeraj nadaljevali v predmestjih Johannesburga, Port Elizabetha ter drugih krajih, kjer se krepi odpor proti rasni diskriminaciji. Policija se je ponovno poslužila orožja in aretirala na desetine ljudi.

Medtem prihaja iz ZDA vest, da sta obe veji kongresa odobrili predlog gospodarskih ukrepov proti Južni Afriki. Gre sicer za okrnjen kompromisni predlog, ki ga mora še odobriti predsednik. Reagan nasprotuje uvedbi sankcij, toda zdi se, da se jim tokrat, spričo večine v ameriškem parlamentu, ne bo mogel izogniti. Zaradi teh zadnjih potez je južnoafriška vlada že začasno umaknila svojega veleposlanika iz Washingtona. Tudi najmočnejša ameriška banka, Chase Manhattan Bank, je ukinila posojila Južni Afriki, ker da naložbe zaradi zadnjih dogodkov niso več varne.

Skupščina SFRJ bo kmalu sprejela nova določila ki spreminjajo višino denarnih kazni za prekrške

BEOGRAD — Zvezna skupščina bo v kratkem, verjetno po skrajšanem postopku, sprejela nekatere spremembe in dopolnila k zakonu, ki se nanašajo na denarne kazni za prekrške. Spremembe bodo predvsem pri zakonih, ki obravnavajo prehod državne meje, potne listine, gibanje in bivanje tujcev ter pri zakonu o temeljih prometne varnosti. Kazni, določene za prekrške omenjenih zakonov so zaradi visoke inflacije postale ne-realne in neučinkovite, zato je njihova valorizacija postala nuja.

Voznike bodo predvsem prizadele spremembe denarnih kazni za prometne prekrške, saj se bodo povečale kar za petkrat. Dosedanja kazen 500 dinarjev (za prekoračenje hitrosti) bo znašala 2000 dinarjev. 1500 dinarjev bo odštel nedisciplinirani voznik, ki bo prehitel na nedovoljenem mestu ali izsiljeval prednost na križišču. Namesto 200 bo zaradi nepravilnega parkiranja, nedovoljene vožnje s kolesom, vožnje brez čelade na motornem kolesu ali za pozabljen vozniško dovoljenje

romalo iz denarne 1.000 din. Kdor pa ne bo privezan z varnostnim pasom, bo moral plačati kazen v višini 500 din. Takšna bo kazen tudi za prekanje ceste na nedovoljenem mestu ali za neupoštevanje prometne signalizacije.

Denarne kazni bodo predvidoma večje tudi pri prekrških na državni meji. Za prehod ali poskus prehoda državne meje zunaj mejnega prehoda bo kazen do 30.000 din ali 30 dni zapor. Isto velja za prehod državne meje brez ustreznih dokumentov. Dosedanja kazen je bila znatno nižja, le 300 dinarjev. Desetkratno so povečane tudi kazni za prekrške na letališčih oziroma v morskimi in rečnimi pristaniščih, saj so bile dosedanje zelo nizke in so onemogočale dosledno izvajanje zakonskih določil.

Skupščini Jugoslavije so predložili tudi predlog spremembe zakona, ki se nanaša na gibanje in bivanje tujcev v Jugoslaviji. S kaznijo do 200.000 dinarjev bo kaznovana tista organizacija

združenega dela ali druga pravna oseba, ki pristojnih organov ne bo pravočasno obvestila o prihodu pripadnikov tujih oboroženih sil ali tujih varnostnih služb. Ista kazen bo doletela tiste, ki v predpisanem roku ne bodo zaprosili za dovoljenje za začasno bivanje tujcev. S kaznijo 30.000 din ali s 30 dnevi zapor lahko računajo tisti, ki bodo nudili tujim gostom nočitve, ne da bi jih prijavili in ne da bi vodili ustrezno evidenco.

Zakon predvideva tudi kaznovanje tujih državljanov. Komur je prepovedan vstop v Jugoslavijo ali se je predstavil z netočnimi podatki oziroma lažnimi dokumenti ali pa vstopil v Jugoslavijo na nedovoljen način, ne da bi imel priznan status begunca bodo zaračunali kazen v višini 30.000 din. Za gibanje na področju, ki je prepovedano za tujce, so predvidene kazni 20.000 din ali 15 dni zapor. Podobna je kazen, če tuji državljani ne prijavijo svojega bivanja ali spremembe naslova. (dd)

EGS zavira uvoz junetine iz Jugoslavije

BEOGRAD — Jugoslovanski gospodarstveniki so ocenili kot razočarajoč najnovejši predlog komisije EGS za spremembo pogojev prodaje junetine (baby beefa) iz Jugoslavije na tržišče deseterice. Po njihovih izjavah je predlog daleč od tistega, kar so zahtevali in je v nasprotju s tistim, kar so na sedežu skupnosti napovedovali kot mogoče.

Po agencijskih vesteh iz Bruslja je komisija skupnosti zavzela stališče o nujnosti ukinitve uvoznih taks na letni kontingent do 25.000 ton junetine iz Jugoslavije pod pogojem, da se le-ta prodaja po cenah, nižjih od zajamčenih za enako kakovost mesa kmetom v Italiji.

Jugoslovanski izvoz junetine na tržišče deseterice je pred sklenitvijo sporazuma znašal tudi več kot 60.000 ton na leto, lani pa le okrog 18.000 ton. (dd)

Na soglasno zahtevo tržaških trgovcev

Akcija za povračilo davka IVA bo trajala še naslednje tri mesece

Akcijo za takojšnje povračilo davka na dodatno vrednost IVA tujim kupcem, ki potujejo skozi mejne prehode pri Fernetičih in Škofijah, so podaljšali še do 31. oktobra letos. S podpisom konvencije med Trgovinsko zbornico, tržaškim italijanskim avtomobilskim klubom ACI in Združenjem trgovcev — Associazione commercianti ter Slovenskim deželnim gospodarskim združenjem, ki je pristopilo k pobudi, se je akcija poskusno začela 1. maja letos in je trajala do 31. julija. Kljub omejenemu uspehu zaradi objektivnih okoliščin, pa je bila vseeno dovolj prepričljiva, da so jo omejene ustanove oziroma združenja podaljšala še za nadaljnje tri mesece.

Tržaški trgovci so se za podaljšanje soglasno izrekli, čeprav se je doslej olajšave poslužilo razmeroma omejeno število tujih kupcev zaradi višine minimalnega zneska, za katerega je po veljavnem zakonskem določilo dovoljeno povrniti znesek davka na dodatno vrednost. Prav v tem je namreč prej omenjena objektivna ovira: tuji kupec mora kupiti blago, ki velja najmanj 390 tisoč lir, toda to ne sme biti razno blago na skupnem fiskalnem računu, pač pa en sam predmet ali enota. Naj ponazorimo s primerom: kupi lahko moško obleko v treh delih (hlače, suknjič in telovnik), računalnik s priložniki, kmetijski stroj, zlat predmet ali štiri avtomobilske gume, medtem ko ne more kupiti treh gum, dveh zlatih predmetov ali različno blago v eni sami trgovini. To je seveda občutna omejitev, saj gre za osebe in ne za trgovske nakupe, kjer lahko posameznik nakupi velike serije istih izdelkov. Tisti tuji kupci, ki prihajajo v Trst po predmete široke porabe, seveda nakupijo najraznovrstnejše blago, od oblačil do gospodinskih potrebščin in živil, le redkokdaj pa si privoščijo porabiti večsto tisoč lir za en sam predmet. Od tod torej skromen odziv na vsekakor dobrodošlo akcijo za povračilo zneska za davek IVA, ki ga je državni zakon št. 793 iz leta 1981 predvidel v skladu s predpisi Evropske gospodarske skupnosti. Olajšava bi ob manj togem izvajanju zakonskega določila brez dvoma imela mnogo večji učinek, saj bi koristila tako kupcem, kot tržaškim trgovcem, katerih blago je zlasti za jugoslovanske kupce iz dneva v dan dražje. Poleg tega pa naj bi olajšava prispevala h gospodarskemu položaju obmejnih mest, kakršen je Trst, in ki so na tak ali drugačen način življenjsko vezana tudi na zadnje onstran državne meje.

Prav zato se tudi pri Slovenskem deželnem gospodarskem združenju, ki je k pobudi pristopilo, da bi ponudilo priložnost več svojim članom, sprajejo, ali res ni mogoče malo bolj prožno izvajati zakonskih določil o povračilu davka IVA. Normativi Evropske gospodarske skupnosti so namreč precej splošni, tako da jih vsaka od držav članic lahko prilagodi svojim potrebam. V Zvezni republik Nemčiji na primer za isti, na evropski ravni določen znesek, ki odgovarja 390 tisoč liram, vračajo davek na dodatno vrednost tudi v primeru, ko ima tuji kupec razno blago na istem računu. Ali torej ne bi mogli tudi pri nas omiliti strogo fiskalni pristop?

Olajšava je, kot rečeno, namenjena zasebni porabi in ne trgovskim poslom, le-ta pa je zlasti v poletnem času v veliki meri usmerjena prav v nakup lahkih oblačil in obutve, pribora za kampiranje, jadranje in športni ribolov ter seveda nekaterih prehranbenih proizvodov. Med tistimi kupci, ki so doslej izkoristili ugodnost povračila davka IVA, pa jih je največ kupilo hišne računalnike, fotografske in optične aparate, majhne kmetijske stroje ali večje avtomobilske dele.

Akcija je bila torej podaljšana še za nadaljnje tri mesece, vendar bi kazalo že sedaj razmisliti, da bi jo kljub opisanim omejitvam vendarle raztegnili tudi na zimsko sezono. Takrat je namreč lažje doseči potrebno vsoto nakupa, saj gre za težja in torej dražja oblačila in za športno opremo, zlasti smučarsko, za katero vemo, da je vsakič potrebno odšteti lepe denarce. (vb)

Od jutri »Naš praznik« v Koludrovci

V hrastovem gozdiču pri Koludrovci se bo jutri, 3. t.m., začel že tradicionalni »Naš praznik«, ki ga vsako leto na začetku avgusta prireja zgoznanjska sekcija Slovenske skupnosti. Pod košatimi drevesi so že namestili dobro založene kioske, ki jih bodo odprli ob 15. uri. Takoj nato bodo prišli na svoj račun ljubitelji briškole, ki se bodo lahko udeležili turnirja, od 20. do 1. ure po polnoči pa bo ples ob zvokih ansambla »Furlan«.

»Naš praznik« se bo nadaljeval v nedeljo z odprtjem kioskov ob 15. uri. Ob 18. uri se bo pričel kulturni spored, ki predvideva nastop dveh uveljavljenih umetniških skupin Zveze kulturnih organizacij občine Ljubljana-Bežigrad: Zenskega pevskega zbora delovne organizacije »Petrol« in lutkovne skupine, ki se bo predstavila z igro »Lev in miška«, prirejeno po Ezopovi basni. Slavnostna govornika bosta deželni predsednik SSK Rafko Dolhar in zgonski sekcijski tajnik Joško Gruden. Prvi bo obravnaval politično stanje po majskih upranih volitvah in se bo še posebno pomudil pri razmerah v tistih občinah, v katerih je izoblikovanje novih odborov še vedno odprto vprašanje. Tajnik Gruden bo govoril o stanju v zgonski občini in se lotil perečih vprašanj, kot sta mladinska nezaposlenost in zaščita Krasa. Sledi bo ples, za katerega bo od 20. do 1. ure po polnoči igral ansambel »Furlan«.

V ponedeljek zvečer bo v istih urah kot v nedeljo ples, toda ob zvokih ansambla »Taimse«. Zvečer se bodo moški, kakor tudi pogumnejše ženske, lahko pomerili z vlekom vrvi. Kioski bodo delovali od 14. ure dalje in ponujali specialitete na žaru, domače vino in še druge dobrote.

Žalosten sprehod med mnogimi praznimi in nekaterimi prenovljenimi hišami V labirintu kontovelskih ulic

Kolikšno škodo so Kontovelu in njegovemu domačemu prebivalstvu prizadejali vinkulativni ukrepi urbanističnega načrta tržaške občine? — to vprašanje nas je v sredo na podvečer vodilo na sprehod po kontovelskih ulicah in uličicah, da bi se prepričali o sedanjem dejanskem stanju vasi, ki so ji restriktivne norme šestnajst let onemogočile ali vsaj hudo zavirale njen naravni razvoj. Vtis, ki smo si ga ustvarili korak za korakom po skoraj dveurnem sprehodu, je žalosten: mnogo hiš je praznih, nekatere se že podirajo, nekaj hiš so sicer prebivalci prenovili, a so imeli pri tem velike težave, saj so morali najprej zadostiti hudim zahtevam obstoječih predpisov, šele nato so lahko zadovoljili svoje stanovanjske potrebe; dobršen del vasi, tisti zgodovinski, ki gleda na morje, je brez kanalizacije. Kot da že vsega tega ne bi bilo dovolj, moramo omeniti še eno bolečo značilnost: Kontovel zadnja leta izgublja svoj tipično domač, slovenski obraz. V številne hiše, ki so jih zgradili, v njih živeli in jih zadnja leta tudi zapustili domačini, so se vselili tuji ljudje.

Vtis zapuščenosti in izumiranja vasi te prevzame že ob samem začetku sprehoda, na strmem klancu, ki vodi od Pilja, ob cesti Trst - Prosek, v središče vasi. »Ta ulica« je sedaj napol prazna, nam je povedal Darjo Starc, Čada po domače. »Od Lokve, ulice na desni, ki preide v klanc, pa do domačega Klanca, ki pelje skozi Kaluno na Ulco, živi sedaj vsega pet družin, dve pri Lokvi in tri v Borjaču, na levi strani Klanca. Nekoč so bile vse hiše ob klancu polne.«

»Ulica praznih hiš«

Zaporedje praznih hiš ob tej rebri je pretresljivo. Hiša na desni z zelenkastimi vrati in okni je prazna, od hiše št. 94 vedno na desni stojijo le še zunanji zidi, strehe ni več. Naprej: hiša št. 162 z rjavimi vrati je prazna. Na drugi strani sameva hiša z vhodnimi vrati brez kljuke in z razbito šipo. Hišne številke ni mogoče razbrati, saj je rja že popolnoma prekrila tablico nad vrati.

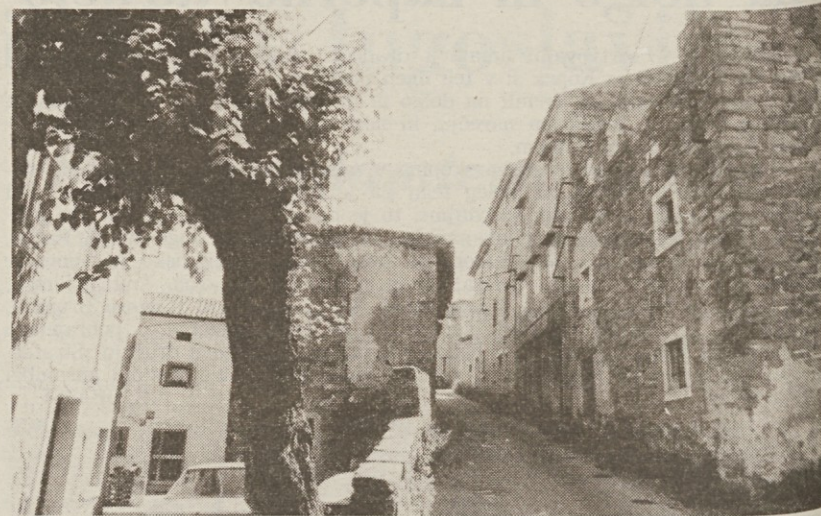
Po križišču s Klancem, kjer se začne ulica Bobkova, se zaporedje praznih poslopij nadaljuje. Tudi nekdanja Fabčičeva trgovina na desni ima spuščene navojnice na vratih in oknih. Rja na navojnicah priča, da jih že dolgo niso odprli.

Nekaj metrov naprej se Bobkova ulica razširi. Tu je nekaj hiš sveže prepletkanih, iz ene je slišati pesem žage. Življenje se v tem predelu vasi nadaljuje kot po starem. Ali skoraj kot po starem: v dve od teh hiš so se priselili tujci.

Iz Ulce Bobkove nas pot privede na cesto, ki pelje do Križca, trga pred kontovelsko cerkvijo. Na levi strani stojijo hiša, ki jo pravkar prenavljajo.

S Križca imaš lep razgled na Tržaški zaliv: vidiš Istro na levi, na desni ti ob jasnem vremenu lahko seže pogled vse do Gradeža in še čez. Na pobočju pod Križcem, na levi strani, so Rgenti.

»V tem predelu je pred kakimi 25

»Ulica praznih hiš«, ki vodi s Pilja proti središču Kontovela; levo Borjač

ali 30 leti živelo 45 ljudi«, se spominja Štefi Pertot, Brvinc po domače. »Sedaj prebiva v teh hišah 15 ljudi. Štirje od teh so se preselili sem iz drugih krajev.«

Pertot pravi, da se je začel Kontovel prazniti še mnogo pred vstopom v veljavo vinkulativnih ukrepov. Približno v letih 50, 60 se je nekaj domačinov odselilo v Avstralijo ali v druge kraje. Tudi iz drugih naših vasi se je precej domačin preselilo v Avstralijo in druge oddaljene kraje. Vsaj nekateri so se pa nato, po 20, 30 letih, tudi vrnili in si uredili nov dom...

Na poti po zgodovinskem jedru Kontovela nas je rade volje pospremila Vida Gerlanc Mennucci. Vidka, kot ji pravijo domačini, stanuje v uličici desno od Križca. Na Križišču, tako je ledinsko ime uličice, in tudi na vsem predelu na levi strani Ulce (ceste, ki pelje s Križca proti kontovelskemu Hribu) sploh ni kanalizacije. Greznično omrežje tu nadeščajajo posamezne jame. Odočni kanali so prepuščeni naravnim zakonitostim: voda odteka pač, kjer najde pot.

Ozka »Ulica vrtnic«

Od Križišča se na desno cepi ozka, kak poldrugi meter široka uličica. »Domačini so jo imenovali 'Via delle rose' po sedmih dekletih, — Modri, Marčeli, Normi in štirih dekletih Šteganovih — ki so nekoč stanovale tu«, obuja Vidka spomine. V nekdanji »Ulici vrtnic« sedaj sploh ni več hišne številke 158, hiša št. 18 pa je prazna.

Na Križišču je hiša št. 17 na desni tudi prazna. Na koncu Križišča stoji iz belega marmorja obokan vhod na dvorišče; pokriva ga latnik trt, ki bodo tudi letos bogato obrodile. Na borjaču stojita dve hiši. Prva, št. 26, je prazna, v drugi že razpadajoči hiši št. 169 živi osamljeni Edko.

S Križišču se desno po ozki potki med dvema poslopjema pride na drugo, le nekaj širšo ulico. Na desni strani stoji lepo preurejena hiša, levo pa Štokova kaluna vodi v širše dvorišče, ki so ga pred kratkim na-

novno tlakovali s ploskvami iz rjavega kamna.

Oaza sredi pustinje

Poslopje takoj ob vhodu na levi je sedaj prazno. Bližnja hiša št. 164 tudi že nekaj časa sameva. Na desni ji nemo dela družbo hiša št. 33. V tolikšni samoti je bleščeč obokan vhod v zeleno dvorišče preurejene hiše št. 32 kot oaza sredi žalostne pustinje starih rjavih kontovelskih zgradb. To zeleno, življenje polno kontovelsko dvorišče pa ni edino v tem predelu. Malo pod njim nas labirint kontovelskih ulic pod majhno kaluno privede do Papeževega borjača. Tudi tu je nekaj poslopij preurejenih, predelanih. Sredi borjača se dvigata drevesi. Če ne bi na skrajni levi stalo poslopje, s katerega so že posneli omet, da bi ga prenovili (toda kdaj ga bodo lahko prenovili?) sploh ne bi imeli vtisa, da smo v starem predelu Kontovela.

Ob povratku navzgor, proti Ulci, se ponovijo »standardne« slike sedanjega Kontovela. Hiša št. 171 na levi razpada, Furmanove hiše, tipične kontovelske hiše s karakterističnim baladurkom, že 20 let ni več.

Ko se s Ruejščja napoti na Ulco, ti takoj pade v oči hiša št. 61. Hiša je prazna. Ko kreniš navzdol, proti Križcu, srečaš na desni hišo št. 38. V njej stanujejo tujci. Tudi v bližnji hiši št. 37 so se naselili tujci. Prav tako v hiši št. 62 na levi. Desno sameva nekdanja štala Vardjanova. Domačin jo je hotel preurediti v stanovanje, a mu oblasti tega niso dovolile, češ da je premajhna za bivanje. Sedaj poslopje razpada.

Vedno na desni, na cestnem znaku ob hiši št. 25, napis opozarja, da je zid poslopja majav. Poslopje prenavljajo tujci.

Maloprijetne preblisne z leve strani žarek upanja: mlad par, ona Kontovelka, on Prosečan si popravlja hišo, kamor se bosta mlada domačina preselila potem, ko se bosta vzela. Pročelje je že opremljeno z lesenimi vrati in okni. V tej hiši bo kmalu spet s polno paro steklo življenje.

Bogve, kako bo nanjo nevoščljiva prazna hiša št. 25 na kemperski cesti... **MARJAN KEMPERLE**

Kam po maturi? - Nekaj napotkov dijakom pred življenjsko izbiro

Inženirska fakulteta nudi dobre možnosti zaposlitve

V prejšnjem članku smo začeli s predstavitvijo glavnih fakultet, na katere se bodo v jeseni lahko vpisali naši maturantje. Kot smo že v prejšnji številki napisali, ne gre za podrobno predstavitev posameznih študijskih usmeritev, gre bolj za splošno sliko posamezne fakultete, študija, ki ga ta zahteva, in možnosti za zaposlitev, ki jo nudi določen tip študija. Zadnjič smo predstavili različne diplomske smeri na fakulteti za matematične, fizikalne in naravoslovne vede. V okviru teh bomo danes predstavili še študij biologije in naravoslovja ter spregovorili o fakultetah za inženirstvo, informatiko in astronomijo.

BIOLOGIJA

Biologija preučuje vso živočo materijo v njenih najmanjših delcih, do molekule in atomov, in razlaga funkcije živčnih organizmov. Zato je jasno, da zahteva tak študij temeljito poznavanje (organske in anorganske) kemije, fizike, matematike, histologije, ki so tudi predmeti v prvih letih študija na fakulteti za biologijo. Študij traja uradno štiri leta in predvideva 19 izpitov, poleg tega pa daljšo dobo dela v laboratoriju. V teku samega študija lahko študent izbira med sledečimi študijskimi smermi: biokemijsko, morfološko-funkcionalno, ekološko in didaktično.

Po diplomu in po obvezni dobi prakticanja mora študent opraviti še državni izpit, saj mu le ta omogoča, da se vpiše v vsedrjavni seznam diplomiranih biologov. Teoretično ima biolog vrsto možnosti za zaposlitev: lahko se zaposli v kateremkoli labora-

toriju za najrazličnejše analize, lahko se posveti znanstvenemu raziskovanju, nekaj se jih tudi odloči za poučevanje. Praktično pa so danes te možnosti precej okrnjene in diplomiranci te smeri imajo nemalo težav pri iskanju delovnega mesta. Podobno je tudi s študenti naravoslovnih ved: tudi ta usmeritev traja štiri leta in predvideva 19 izpitov, od katerih je precej istih kot na biologiji. Lani se je v Trstu na to fakulteto vpisalo 38 študentov, vseh pa je bilo 78.

INŽENIRSKA FAKULTETA

To je danes ena izmed redkih fakultet, za katero lahko trdimo, da diplomirancu skorajda zagotavlja dobre možnosti za zaposlitev. Kljub temu se je v zadnjih petih letih samo 9,3 odst. naših maturantov odločilo za vpis na to fakulteto: vzrokov je menda več, ne gre pa prezreti dejstva, da je študij na tej fakulteti izredno težak in naporen, da od študenta dosti

zahteva in da je dela s študijem veliko. Drugačen je odziv pri italijanskih maturantih: lani se jih je v Trstu kar 206 odločilo za vpis na to fakulteto, ki je v istem letu skupno štela 722 študentov. Študij traja uradno pet let, obveznih izpitov pa je 30. Pojem inženirstva je širok, saj v teku študija študent lahko odloča za več med seboj kar precej različnih študijskih smeri. Prvi dve leti sta skupni za vse smeri: v teh se študent uči predmetov kot so matematična analiza, geometrija, fizika, kemija, tehnično risanje. V tretjem letniku pa izbira med različnimi študijskimi smermi kot so npr. gradbeništvo, elektronika, elektrotehnika, tehnična kemija, mehanika, rudarstvo, pomorstvo. Največ študentov se zanima za elektroniko in možnosti za zaposlitev za strokovnjake te smeri so res velike: v slovenskem ambientu sploh primanjkuje takega kadra, tudi v širše industrijskem sektorju so možnosti velike, mnogo pa je tudi inženirjev, ki se odločijo za prosti poklic ali pa se zaposlijo v terciarnem sektorju in v javnih upravah. Skratka: težka fakulteta, ki je najbrž ne zmore vsak, in optimistične perspektive za bodočnost.

INFORMATIKA

Te fakultete ni v sklopu tržaške univerze, obstaja pa v Vidmu in jo bomo zaradi njene aktualnosti in zaradi visokega števila študentov, ki se

posvečajo tej vedi, vseeno omenili. V Vidmu je ta diplomatska smer vključena v sklop smeri, ki tvorijo fakulteto za matematične, fizikalne in naravoslovne vede. Lani je bil vpis v 1. letnik te fakultete izreden, saj se je za ta študij odločilo kar 240 študentov, medtem ko je število vseh študentov te videmske fakultete znašalo celo 1003. Kaj je informatika? To je veda, ki preučuje obravnavanje podatkov, informacij preko in s pomočjo (elektronskih) računalnikov. Zveza med informatiko in računalnikom je torej nadvse velika. Študij traja štiri leta in predvideva 16 izpitov. Prvi dve leti sta propedevtični, v tretjem letniku pa lahko študent izbira med tremi smermi in sicer med splošno, aplikativno in tehnično informatiko. Mislim, da bo naštevaje, kje vse se lahko zaposli diplomiranelec te fakultete, odvečno, saj so računalniki stvar naše vsakdana in so prisotni malodane povsod.

ASTRONOMIJA

Tudi te fakultete ni v okviru tržaške univerze. Pravzaprav imata samo dve vseučilišči v Italiji fakulteto za astronomijo in sicer v Bologni in v Padovi, kjer je astronomija ena izmed diplomskih smeri na fakulteti za matematične, fizikalne in naravoslovne vede. Študij traja 4 leta in predvideva 18 izpitov ter kolokvij iz tujega jezika. V prvih dveh letih študent spoznava

predmete kot so matematična analiza, analitična geometrija, fizika ter se posveča splošni astronomiji. V zadnjih dveh letih pa se ubada z globljim poznavanjem problemov, ki spadajo na področje astronomije. Diplomiranelec teh smeri se lahko zaposli v kakem astronomskem observatoriju, lahko nadaljuje z znanstvenim raziskovanjem v sklopu univerze, čeprav so te možnosti danes močno okrnjene, lahko nadaljuje svoja raziskovanja v sklopu kake širše znanstvene ustanove. Naj še dodamo, da lahko študent, ki nima možnosti, da bi obiskoval fakulteto izven Trsta, študira to vedo v okviru tržaške fakultete za fiziko ali za matematiko.

ZA VSAKOGAR
NEKAJ POSEBNEGA

optika
Viki
foto-kinod
kontaktne leče

Ul. Buonrotti 6 (pr. Ul. Rossetti)
TRST Telefon 77-29-96

Suša že začenja povzročati škodo kmetovalcem pa čeprav položaj še ni hudo zaskrbljujoč

Najbolj prizadeti so poljski pridelki, trta za sedaj še ni ogrožena

Po zimskem in spomladanskem nestalnem in izrazito slabem vremenu nas je presenetilo poletje z nenadno vročino in s sušo, ki so jo občutili predvsem kmetovalci. Posebno v nekaterih kraških predelih so posledice tega »lepega« in sončnega vremena že občutne in obstaja torej resna nevarnost za trte in poljske pridelke, če bo to suho vreme še »držalo«.

Vinogradnik Zoran Parovel iz Mačkolj je povedal, da vsaj za sedaj še ni večje škode, vendar pa postaja stanje iz dneva v dan bolj kritično. Kaka dva tedna bi trta še lahko zdržala brez večje škode. Sicer pa letos vsaj v Mačkoljah pridelek kar dobro kaže in je celo boljši kot prejšnja leta — to velja predvsem za trte. Drugi kmetje, ki gojijo zelenjavo in druge poljske pridelke, v glavnem rastline zalivajo, ker gre tu za manjše površine.

»Tudi v Borštu so trte še precej dobre,« je ugotovil Ljubo Petar, ki prav tako goji trto. »Le to je bilo pozimi precej dežja, zato se je zemlja napojila in torej za sedaj še ni bilo večjih problemov. Vprašanje suše pa postaja iz dneva v dan bolj pereče, saj bodo trte kmalu začele pešati, če dežja ne bo. Posebno hudo postaja za mlade trte, ki so manj odporne od starejših.«

»V dolinski občini trte kot drugod precej dobro prenašajo sušo,« je rekel Oskar Slavec. »Večjih težav za sedaj še ni in kaže, da bo letošnji pridelek precej dober — če bo le kaj dežja. Najbolj pa je to sušo občutila pri nas koruza — tu bo pridelek precej slab. Tudi zelenjava je na njivah že precej poškodovana. Kmetje pa je ne morejo niti

zalivati, ker so pri nas vsi vodnjaki suhi.«

Pri Piščancih se večina kmetov ukvarja z vinogradništvom. Nihče od njih do sedaj še ni utrpel večje škode, vendar pa postaja stanje vse bolj kritično. Anton Bole je povedal, da bo škoda precejšnja, če dežja v kratkem še ne bo. Nekaj kmetov pri Piščancih pa obdeluje tudi vrtove (pretežno za lastno uporabo). Pri teh je škoda že bolj opazna, prav tako pa je suša poškodovala tudi sadje. Slive, ki jih gojijo v tem kraju tudi za prodajo, zaradi velike vročine in pomanjkanja vlage odpadajo z dreves.

»Če na Krasu osem dni ne dežuje, je že hudo,« je rekel Miro Zigon iz Zgonika. »Kot povsod tudi v naši občini suša povzroča precej skrbi, saj traja že več kot štirinajst dni in nič ne kaže, da bi se vreme spremenilo. Travniki so ožgani od sonca in letošnja druga košnja — otava — bo precej slaba. Travniki pa je v naši občini precej. Veliko je tudi vinogradnikov in živinorejcev, so pa seveda tudi kmetje, ki gojijo povrtino ali sadno drevje (predvsem za lastno uporabo). Tem je letošnja suša povzročila že precej škode. Voda je draga, zato z njo ni mogoče zalivati večjih površin. Pa tudi vodovodne cevi niso napeljavne prav do njiv...«

V Medji vasi, ki spada pod devinsko - nabrežinsko občino, pa trta že precej peša. Vinogradnik Jože Radetič iz Nabrežine je povedal, da je trta precej slaba predvsem tam, kjer so tla kamnita in je torej malo zemlje. Na takih tleh rabi jo trte več dežja. Predvčerajšnji naliv, ki je sicer trajal le nekaj minut, pa je v Medjo vas

in še v nekatere kraje v okolici prinesel tudi točo, ki je trto znatno poškodovala. Drugače pa je grozde tudi tu letos precej lepo in zdravo. Letina dobro kaže, seveda pa je vse odvisno od vremena.

Na Kontovelu kmetje suše še niso pretirano občutili. Trta lahko zdrži še nekaj časa. Tudi za povrtino in cvetlice ni večjega problema, ker gre tu za manjše površine, ki se dajo zalivati.

Alfonz Guštin iz repentabske občine se ukvarja z živinorejo, goji pa tudi trte in krompir — nekaj za lastno uporabo, pa tudi za prodajo. »Trte so letos kljub vsemu precej dobre,« je povedal Guštin, »s krompirjem pa slabo kaže. Posebno tisti, ki so krompir pozno sadili, so sedaj v velikih težavah. Tudi košnja bo letos slaba. Trava je ožgana, z otavo ne bo nič. Velikih površin in seveda tudi travnikov, sploh ni mogoče zalivati. Voda sama pa je precej draga. Za živino je celo dražja kot za ljudsko uporabo (ker se cena dviga oz. niža sorazmerno z večjo ali manjšo uporabo). Kljub vsemu pa je pridelek do sedaj povprečno še kar dober, čeprav je posledica ob koncu aprila povzročila precej škode in je poškodovala skoraj 80 odstotkov trt...«

Tak je torej obračun dosedanjih posledic suše. Stanje za sedaj še ni tako kritično, škode ni veliko, vendar se kmetje bojijo, da bo vročina še trajala. Vremensolovci sicer napovedujejo deževje v prvi polovici avgusta in upajo, da bo res tako. A večkrat so vremenske napovedi prav tako »nestalne«, kot je nestalno vreme.

HJ

ACEGA demantira

Vodstvo ACEGA (Občinskega podjetja za elektriko, plin in vodo) nam je poslalo pismo z nečistljivim podpisom, v katerem sklicujoč se na zakon o tisku zahteva, naj objavimo sledeči odstavek:

»V zvezi z vestjo, objavljeno v Primorskem dnevniku dne 17. 6. 1985, ACEGA obvešča, da je popolnoma neosnovana trditev, da so v računih podjetja za porabo elektrike, plina in vode fakturirali stroške za pogrebe namesto porabe vode. Občinsko podjetje se ni nikoli ukvarjalo s pogrebi dejavnostjo.«

Pismo ACEGA rade volje objavljamo, s pripombo, da je občinsko podjetje, mimo neutemeljenega sklicevanja na zakon o tisku, očitno zgrešilo naslovnik svojega demantija, saj je naš dnevnik objavil samo to, kar je bilo javno rečeno na javni seji tržaškega občinskega sveta. Pravzaprav je ACEGA dvakrat zgrešila naslovnik, saj je v njenem pismu in na ovojnicah ime našega dnevnika kar trikrat napačno napisano. Očitno so na občinskem podjetju malce skregani s slovenščino, kot dokazuje tudi dejstvo, da v nadaljevanju pisma — tolikrat sicer brez zahteve po objavi po zakonu o tisku — demantirajo stvari, ki jih sploh nismo zapisali, na primer, da je bil program za računalnik IBM kupljen v Veroni. V resnici smo samo citirali trditve občinskega svetovaleca KPI, po katerem je bil program pripravljen za veronsko občino.

ACLI pozitivno o »tržaškem paketu«

Na sestanku pokrajinskega odbora kršćanskih združenj delavcev ACLI so med drugimi točkami obravnavali tudi vsebino tako imenovanega »paketa za Trst in Gorico« ter v splošnem izrazili dokaj pozitivno oceno.

Kljub temu pa pri ACLI opozarjajo, da finančni posegi, predvideni za tako imenovani razviti terciarni sektor, ali konkretno za Raziskovalni center in pridružene dejavnosti, niso dovolj jasno zaščrtani in ne nakazujejo smeri, v katero naj bi se te dejavnosti razvijale. Predvsem ni zaslediti celovitega in homogenega okvira sicer pomembnih predvidenih finančnih instrumentov, zato bo nujno poskrbeti za dodaten programski značaj paketa, ki naj vključuje tudi vse obstoječe razpoložljivosti in strukture. Druga pripomba pa se nanaša na problem zaposlitvenih perspektiv, ki naj bi jih paket ponujal — če jih — za mlade. Pri ACLI so prav vprašanju zaposlovanja mladih v zadnjem času posvetili izjemno pozornost in izvedli posebno raziskavo med 641 dijaki tržaških višjih srednjih šol. Iz nje je izšla ne samo potreba po zaposlitvi, temveč tudi po »resnem« in »zajamčenem« ter poklicno kakovostnem delu v smislu, da naj zagotavlja dozorevanje mladih. Prav zato ACLI ugodno ocenjuje raziskavo, ki jo je pokrajina naročila zavodu CEN SIS o vprašanju mladih, vendar dajajo, da bo pomembno predvsem to, da rezultati ne ostanejo v ozkem krogu izvedencev, temveč da pridejo do vseh mladih.

Na Gradu še do nedelje odprta razstava hlebinskih mojstrov

Že dolgo ni Turistična ustanova za Trst in njegovo obalo imela pri izbiru poletnega kulturnega programa tako srečne roke kot letos, ko je pripravila veliko razstavo del slovite hlebinske šole na Gradu sv. Justa. Ves čas, odkar se je razstava začela in sicer vse od prvih dni julija se vrsti pred razstavljenimi olji velikih mojstrov, kot so Generali, Kovačič, Gaži, Večenaj in drugi malone procesija ljudi, ki občudujejo dela slovite hrvaških slikarjev — naivcev, ki so v grajskem oddelku Bastione fiorito navzoči s kakimi sto deli. Seveda je bilo največ obiskovalcev iz

Trsta in tržaške okolice, vendar je k uspehu razstave veliko prispevalo tudi dejstvo, da smo v času turistične sezone in če malo polistamo po knjigi obiskov, bomo zasledili imena turistov iz malone vse Evrope, posebno veliko je Nemcev in Francozov, pa tudi Angležev in seveda razmeroma veliko tudi Američanov.

Organizatorji razstave so z obiskom razstave nadvse zadovoljni, hkrati pa pozivajo morebitne zamudnike, naj izredne priliko ne zamudijo, saj bo velika razstava trajala le do nedelje, 4. avgusta.

Na gornji sliki čudovito Kovačičevo olje na steklu z naslovom »Mož z jagodami«.

Danes v Repnu večer jazz glasbe

Danes zvečer ob 21. uri bo na dvorišču pokrajinskega Kraskega muzeja v Repnu večer jazz glasbe. Kot smo že poročali, bo nastopila logaška skupina Jazzva, ki bo izvajala vrsto znanih jazzovskih skladb, obenem pa bo posredovala tudi nekaj lastnih glasbenih stvaritev po jazzovskem kalupu. Glasbena prireditev spada v razvežano sodelovanje med člani KD Kraske dom z Repentabra in kulturnimi delavci iz pobratene občine Logatec.

Živela je v bližnjem Domu za ostarele

Avto do smrti zbil upokojenko med prečkanjem Ul. Marchesetti

V Ulici Marchesetti, tik doma za ostarele »Casa Serena«, se je včeraj okrog 9.30 pripetila prometna nesreča, v kateri je izgubila življenje 89-letna upokojenka Maria Semoli, gostja že omenjenega Doma. Ženica je na razvozu prešla na pešce začela prečkati Ulico Marchesetti, ko jo je z Giulietto zbil 46-letni Franco Visintin iz Ulice Beirut 25.

Trčenje je bilo silovito: Semolijeva je avto najprej dvignila v zrak, nato pa jo odbil na asfalt. Reševalcem RK je bilo takoj jasno, da je zdravstveno stanje upokojenke izredno zaskrbljujoče. Na oddelku za oživljanje katarinske bolnišnice, kamor so jo prepeljali, so zdravniki ugotovili, da je v komi 3. stopnje zaradi hudega udara v glavo. Domnevali pa so tudi, da ima notranje poškodbe in da si je verjetno zlomila medenico. Skušali so ji pomagati, toda ob 12.20 je izdihnila.

Izvide o nesreči vodijo karabinjerji iz Milj, ki se včeraj niso hoteli izreči o odgovornosti. Vozniku zaenkrat niso naložili nobene globe.

Tatovi na obisku na Stari Istrski cesti

Ko se je 20-letna Antonella Adamo vrnila predvčeršnjim na dom na Stari Istrski cesti 60, jo je čakalo nič kaj prijetno presenečenje. V času, ko ni bilo nobenega od domačih doma, torej med 7.30 in 14. uro, so tatovi obiskali stanovanje in odnesli kar precejšen plen. Iz njene sobe so ukradli milijon lir v bankovcih, tri zlate verižice in prenosljiv televizor. V materini sobi pa so se prilastili več zlatih okraskov in nakita, vrednosti katerih pa hčerka ni vedela.

Težak tovarnjak, ki je prevažal proti Barkovljam zemljo, izkopano na bližnjem gradbišču, je včeraj za nekaj ur prekinil promet na strmi Rebri za Kontovel. Šofer tovarnjaka, ki dela za podjetje Elio Garofolo iz UL Monben, je imel na strmem bregu premalo prostora, da bi lahko neovirano zavil, in je zato spjel na pločnik, pri čemer pa se je blokiral volan, tako da voznik ni mogel več upravljalati koles. Iz zagate so ga rešili gasilci, ki so pod kolesi napihili zračno blazino.

Tridnevni vaški praznik v Križu

Na prireditvenem prostoru na Klanecu v Križu se bo danes pričel tridnevni vaški praznik, ki ga prireja domače športno društvo Vesna. Kioske bodo odprli ob 18. uri, zvečer pa bo ples s skupino Nord - Est. Jutri zvečer, ob 18. uri, bo turnir v biskolli, medtem ko bodo v nedeljo zvečer izžrebali dobitnike društvene loterije. Oba večera bo tudi ples. Praznik kriškega športnega društva se bo nadaljeval tudi prihodnjo soboto in nedeljo.

Tržaška občina nudi začasno zaposlitev

Občina Trst bo za določen čas zaposlila nekaj ljudi: socialnega delavca, strojeopisno, kuharja, pokopališkega delavca, uslužbenca, kvalificiranega delavca za varstvo, splošno medicinsko sestro, pomožnega bolničarja. Interesenti z ustreznimi izobrazbo naj pošljejo prošnje od 5. do 24. avgusta na ustreznih formularjih, ki jih lahko dvignejo na oddelku za osebe v drugem nadstropju občinske palače na Trgu Unità številka 4.

S 16. avgustom bo potekel rok za obvezno cepljenje psov, goveda in drobnice proti steklini.

V zadnjih tednih že dolga veriga nesreč na delu

Zidar udaril ob rob stopnice in bil pri priči mrtev

Trst ni usmiljen z delavci, ki si prihajajo služiti kruh iz drugih krajev. Ugotovitev ni banalna, kajti veriga hudih in smrtnih nesreč na delu, katerih žrtve so delavci iz Furlanije ali Veneta, je že dolga. Če sežemo s spominom le nekaj tednov nazaj, moramo omeniti 55-letnega Francesca Gattija iz okolice Milana, ki ga je prejšnji petek ubil električni tok med delom v Tržaškem arsenalu. Le nekaj dni prej je vlak na železniški postaji pri Sv. Soboti presekalo nogo delavcu iz Veneta, tretji delavec, zidar iz Furlanije, pa se je hudo ranil, ko je padel z zidarskega odra med popravilnimi deli hotela Riviera pri Grljanu.

K temu seznamu je od včeraj treba pripisati še eno ime, ime 43-letnega zidarja Gianfranca Pittona iz Teora blizu Vidma, ki je izgubil življenje med delom v 3-nadstropni stavbi, ki jo je podjetje njegovega brata Fabrizia gradilo na cesti, ki peče od Doma proti Dolini, točneje v bližini št. 38 Ceste za Glinščico. Ura je bila okrog 14.30, ko je Pitton meril okno tretjega nadstropja, ki gleda na notranje stopnišče. Iz se nepojasnjenih razlogov je delavec izgubil ravnotežje in padel kakih tri metre nižje, na spodnje stopnišče.

Padec bi lahko bil brez posledic če ne bi Pitton s silo udaril z glavo prav ob rob stopnice, tako da mu je ob udarcu počila lobanja. Bil je pri priči mrtev. Zdravnik Rdečega križa je lahko podpisal le potrdilo o smrti. Preiskavo vodi policija iz Milj.

Usoden padec z okna

V trenutku hude depresije si je včeraj nekaj čez poldne vzela življenje 77-letna Maria Apostoli vd. Torresini, ki je stanovala v tretjem nadstropju poslopja v Ul. Tenza 9. Stopila je do okna v petem in zadnjem nadstropju, primaknila manjšo omaro in skočila v praznino in obležala 30 metrov nižje brez življenja. Sin je policiji potrdil, da je mati zadnje tedne preživljala hudo duševno stisko.

Cosijeva in Stefanescu na Gradu sv. Justa

27. avgusta se bo na Gradu sv. Justa zaključil sklop baletnih predstav, ki jih organizira Avtonomna tržaška letovišarska ustanova. To krat bo nastopil baletni ansambel Liliane Cosi in Marinela Stefaneca.

Bogomila Doljak s svojimi skulpturami od jutri v tržaški občinski galeriji

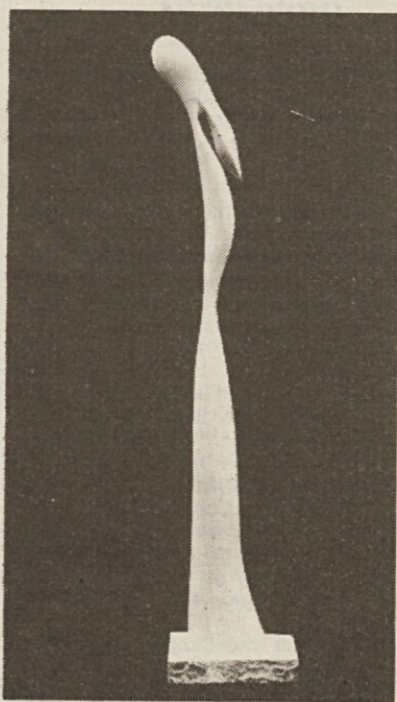
V soboto ob 18. uri bo v tržaški občinski galeriji na Trgu Unità odprla razstavo svojih lesenih skulptur Bogomila Doljak, ki jo naša javnost že dobro pozna, ki po zna galerijo »Bor«, ki jo, skupno z možem Albertom, vodi v Nabrežini, ki jo pozna že po njeni udeležbi na raznih skupinskih razstavah naših umetnikov in seveda tudi po priznanjih in laskavih ocenah, ki jih je za svoja dela že prejela.

Otvoritev razstave je res priložnost, da marsikoga na njej srečaš, da čuješ, kaj pravijo drugi o razstavljenih delih, da se veseliš nad uspehom razstave, nad številnim obiskom, najmanj je pa še časa za ogled razstavljenih del. Ponavadi je ob takih dogodkih vedno gneča, vsi hočejo videti vse, potem srečaš še znanca in marsikatera stvar uide tvojemu pogledu.

Zato sem Bogomila kar obiskala na njenem domu. Obisk pri njej je vedno prijeten. Predvsem so vsi izredno gostoljubni, prijazni, pristrčni, potem pa je vedno doživeti zame pokukati še v njihovo galerijo, kjer so takrat kakale, nameščene na raznih podstavkih, pa tudi postavljene na prelepih kraških skrinjah, skulpture, s katerimi se bo Bogomila tokrat predstavila tržaškemu občinstvu.

27. jih bo in v glavnem so vsa no va dela iz obarvanega lesa, v beli, črni, temnordeči, rjavi in tokrat tudi v temnomodri barvi.

Moje skulpture so se v zadnjem času kar precej podaljšale — za kakih 40 centimetrov. Več, človek se z leti spreminja, spreminjajo se čustva in tako se te spremembe vidijo tudi na mojem delu. Še vedno uporab-

ljam naravni les, oreh, mahagoni, jesen, bukev, a tokrat sem poskusila les obarvati. Mislim, da so mi barve uspeli, saj so naše, domače, kraške...

Več je med temi novimi skulpturami ženskih likov.

Mislim, da je bila in morda je še danes naša kraška žena precej zapostavljena. Zato jo tudi tako rada upodabljam. Moje skulpture jo predstavljajo na primer z jerbasmom na glavi, pa ko je vesela in pleše, ali poje, pa tudi ko trpi.

Umetnostni kritik Sergio Moles, ki si je ogledal te tvoje umetnine in ki je tudi napisal predgovor za katalog, ki bo izšel ob tej tvoji drugi samostojni razstavi v Trstu, je dejal, da črpaš po njegovem ideji za tvoje skulpture prav iz teh kraških skrinj, da so te skrinje nekako tesno povezane s tvojimi lesenimi skulpturami.

Mislim, da je imel prav. Morda se tega do sedaj niti sama nisem povsem zavedala. Na tokratni razstavi bo tako tudi skrinja, na njej pa bodo stale tri skulpture, ki jih je Moles izbral in sam dodelil vsaki svoje mesto.

Kdor vidi samo tvoje izdelke in te ne pozna, si bo prav gotovo mislil, da so sicer zamislili tvoje, da pa ti kdo pomaga pri izdelavi.

Vse, od izbire lesa, do njegove obdelave in seveda tudi ideje je vse moje delo. To ni lahko delo, ker zahteva veliko fizičnega, pa tudi umskega napora. A nihče mi pri tem delu ne more pomagati, ker mora priti iz mojih rok.

Kakšni so tvoji občutki pred otvoritvijo te razstave?

Vsaka razstava mi dela skrbi, če je to samostojna, so seveda skrbi še večje. Seveda imam tremo. Upam, da bo šlo vse po sreči.

Upam, da nas bo veliko, ki se bomo udeležili otvoritve te razstave, zato o delih, ki jih boste videli, ne bi želela govoriti. A poglejte si tudi, kako jih je Bogomila imenovala. Morda se bo zgodilo tudi vam tako, kot meni, da sem nenadoma videla pred seboj tisto, kar je videla in nato tudi ustvarila naša umetnica sama.

Razstava bo odprta do 11. avgusta. N. L.

gledališča

ROSSETTI
Do 11. avgusta bo v gledališču Rossetti »FESTIVAL OPERETE 1985«. Na sporedu bo opereta »Rose Marie« R. Frimla in H. Stotharta.
Jutri, 3. avgusta, ob 20.30 premiera operete »ROSE MARIE« F. Frimla in H. Stotharta.
Prodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

CANKARJEV DOM - LJUBLJANA
Poletna violinska šola
Od 21. do 30. avgusta: šolo bosta vodila prof. Igor Ozim in njegova asistentka Christine Hutcap. Vse podrobnosti o vpisu dobite v Cankarjevem domu, tel. 003861/212-492 ali 221-121, int. 432 in 433.

kino

Ariston 21.30 »Amadeus«. Režija Milos Forman; igrajo: Tom Hulce, Fred Murray Abraham, Elizabeth Berridge.
Eden 15.30 — 22.15 »Leccami Lucy«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Fenice Zaprt zaradi počitnic do 16. avgusta.
Excelsior Zaprt zaradi počitnic.
Nazionale Dvorana št. 1 16.00 — 22.00 »Miami beach: spiaggia di fuoco per una ragazza svedese«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Dvorana št. 2 16.30 — 22.00 »L'ascensore«. Za vsakogar.
Dvorana št. 3 16.00 — 22.00 »Donne in cerca di piacere«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Mignon 17.00 — 22.15 »L'alcova«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Grattacielo 18.00 — 22.15 »Moonraker« (James Bond 007). Roger Moore.
Capitol 16.00 — 22.00 »Blade Runner«. Lumiere Zaprt zaradi počitnic do 23. avgusta.
Radio 15.30 — 21.30 »Ether, porno e sperienze di una giovane signora«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

čestitke

Včeraj je praznovala FEDRA PACLICH rojstni dan. Iskreno ji čestita družina Gustinčič.

Danes praznuje svoj 18. rojstni dan DUNJA ANTONI iz Gabrja. Mnogo sreče in zadovoljstva v krogu svojih dragih je želja tete Laure, strica Giakota ter bratrancev Loredane in Sandorja. Voščilom se pridružujejo tudi vsi iz Brišč in Križa.

Danes praznuje naš dragi oče in nono MARJO MALALAN (Blnkov) svoj rojstni dan. Še na mnoga zdrava leta mu kličeta Lidija in Oskar z družinoma.

Romani in Sergiju Štoki se je rodila mala KATRIN. Srečnima staršema čestitata, mali Katrin pa želita obilo sreče v življenju družini Štoka.

Ob rojstvu drugorojenčka

MATEJA

čestita tajnici Kseniji

učno in neučno
osebe srednje šole
S. Gregorčič iz Doline

Prireditve in sporočila kulturnih društev in organizacij

KD J. Rapotec iz Prebena prireja jutri, 3. v nedeljo, 4. in ponedeljek, 5. avgusta, VAŠKO ŠAGRO. Vsak večer ples ob zvokih vesele glasbe, za dobro počutje na razpolago bogato založeni kioski in prijetno hladno okolje. Ne zamudite priložnosti, da pokusite že tradicionalne breskve v vinu!

darovi in prispevki

V spomin na drago teto Ido darujeta Dani in Livia Giovannini 50.000 lir za TPPZ P. Tomažič.

V spomin na vse svoje drage daruje Lojzka Cijak 10.000 lir za spomenik padlim v NOB na Kontovelu.

V počastitev spomina Mare Prašel daruje Stanko Štoka z družino 10.000 lir za spomenik padlim v NOB na Kontovelu in 10.000 lir za dvorano na Kontovelu.

V spomin na Malko Briščik Blasina darujeta Vojko Peric 10.000 lir in Corrado Bresciani 10.000 lir za gradnjo kulturnega doma - spomenika padlim v NOB iz Briščikov.

Namesto cvetja na grob Malke Briščik Blasina darujejo Albina Briščik 20.000 lir ter Alma in Ladi Briščik 20.000 lir v isti namen.

Ob obletnici smrti Hilarija Zidariča darujejo otroci Genia, Silva in Pepi 20.000 lir za Vaško skupnost Praprotni.

V spomin na Mirka in Ano Manfreda daruje družina Počkar 10.000 lir za KD I. Grbec.

V počastitev spomina dr. Žarka Simoniča darujeta Jelka in Darko Švab 50.000 lir za SKD Tabor.

Ob svoji 80-letnici daruje Viktorija Kodrič Sedmak 50.000 lir za vzdrževanje Ljudskega doma v Križu.

Hadrijan in Slava Čotič darujeta ob zlati poroki 20.000 lir za Glasilo Delo.

V spomin na Maro Prašel daruje sestrnica Marica 15.000 lir za Kulturni dom Prosek - Kontovel.

V spomin na svoje drage pokojne daruje Vida Renčelj 25.000 lir za KD Lipa.

V spomin na Radislava Pertota daruje družina Šulini 20.000 lir za Godbeno društvo Nabrežina.

Danes, 2., jutri, 3., in v nedeljo, 4. avgusta

V KRIŽU

VAŠKI PRAZNIK
ŠD VESNA

mali oglasi

22-LETNO DEKLE z višješolsko izobrazbo in enoletno prakso v zdravniški ambulanti išče primerno zaposlitev. Tel. 825-241 v jutranjih urah.

SAUNA SOLE — čudovita krema za hujšanje med sončenjem je v prodaji tudi na Opčinah v parfumeriji KOZMETIKA 90.

V ZGONIKU je odprl osmico Miro Žigon. Toči belo vino in teran.

HONDA 400 CUSTOM prodam. Tel. na št. 910-148 ob 20. uri.

PLESKARSKA DELA opravljam. Pro-račun na licu mesta. Tel. 910-148.

PRODAM autobianchi 112, 70 HP, letnik 1979, v dobrem stanju, 50.000 km prevoženih. Tel. 227-284.

PRODAM motor suzuki GS 550 E, letnik 1980, v odličnem stanju. Tel. na št. 227-284.

STAREJŠA GOSPA potrebuje žensko pomoč za oskrbo noč in dan. Za informacije obrnite se na goriško podružnico Primorskega dnevnika, UL XXIV. maja 1, tel. 83382.

PRODAM gumijasti čoln s prikolico in vso opremo. Tel. št. 727-837 ob urah obedov.

NADALJUJE SE OSMICA pri Rudiju Košuti, Križ 44. Toči belo in črno vino.

PRODAM fiat 500 L, letnik 1971, v odličnem stanju ter motor morini 250, 12.000 km, 900.000 lir. Tel. na št. 040/226-517.

OBČINA TRST

XIII. ODDELEK
URBANISTIKA IN PROMET

Upravni odsek

Prot. št. XIII-84/145/23

PREDMET: Varianta št. 42 splošnega občinskega regulacijskega načrta — hitre ceste na Tržaškem — področje Montebello.

ŽUPAN

na podlagi odloka predsednika deželnega odbora št. 0318/Pres. 65/P.U., v povzetku objavljenega v uradnem vestniku avtonomne dežele Furlanije-Juljske krajine št. 69 z dne 11. julija 1985, s katerim je bila odobrena varianta št. 42 splošnega občinskega regulacijskega načrta — hitre ceste na Tržaškem — področje Montebello, ki jo je sprejel občinski odbor s sklepom št. 4560 z dne 20. decembra 1984 in odobril občinski svet s sklepom št. 34 z dne 18. januarja 1985; na osnovi 10. člena urbanističnega zakona št. 1150 z dne 17. avgusta 1942,

obveščam

da je od dne objave tega razglašala dalje in za ves čas veljave varienta št. 42 splošnega regulacijskega načrta tržaške občine deponirana, skupaj z odobritvenim odlokom in na prost vpogled občinstvu v občinskem tajništvu, soba št. 607 — XIII. oddelek — Urbanistika in promet, Costanzijev prehod št. 2, IV. nadstropje. Kdorkoli je zainteresiran ima možnost, da si varianto ogleda v uradnih urah (ob delavnikih od 12. do 13. ure).

Trst, dne 15. julija 1985

Župan

dr. Franco Richetti

Glavni tajnik

dr. prof. Desiderio De Petris

menjalnica

1. 8. 1985

Ameriški dolar	1.860.—
Kanadski dolar	1.370.—
Švicarski frank	814.—
Danska krona	182.—
Norveška krona	224.—
Švedska krona	222.—
Holandski florint	592.—
Francoski frank	217.—
Belgijski frank	31.—
Funt sterling	2.610.—
Irski sterling	2.070.—
Nemška marka	667.—
Avstrijski šiling	93,50
Portugalski eskudo	10.—
Japonski jen	7.—
Španska pezeta	10.—
Avstralski dolar	1.250.—
Grška drahma	14.—
Debeli dinar	6,10
Drobni dinar	6,20

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
S.p.A.
TRST - ULICA F. FILZI 19 - 61-446

KD Slovenec je ob jubilejnem letu imelo dokaj bogato kulturno sezono

Kulturna dejavnost v Borštu in Zabrežcu se je nekako pričela že ob koncu prejšnjega stoletja. Vaščani so se radi družili in se razvedrili ob slovenski pesmi. Leta 1900 je tako nastalo Pevsko in bralno društvo Slovenec in kmalu se je pričela tudi dejavnost novoustanovljenega mešanega pevskega zbora. Kulturno delovanje društva in pevskega zbora je nadaljevalo preko vojnih obdobij vse do letošnjih dni, ko KD Slovenec praznuje 85. letnico obstoja.

Jubilejno leto se je začelo s kulturno zabavno prireditvijo 17. januarja ob prazniku vaškega patrona sv. Antona. Veselo igro so mladinci sami napisali, režirali in igrali. Dramska skupina s komedijo »Kabaret 1999« je uspešno gostovala v več bližnjih vaseh. KD Slovenec je nato sodeloval na skupni Prešernovi proslavi in seveda nadaljevalo s pomočjo vaše skupnosti tradicijo prvomajskega slavlja z dviganjem maja. V sodelovanju z VZPI, sekcija Boršt-Zabrežec, je društvo priredilo razstavo o Rižarni in koncentracijskih taborov. Aprila se je KD Slovenec udeležilo in sodelovalo pri proslavi 40. letnice osvoboditve, ki jo je priredila dolinska občina. V Hribenci pa je junija zažvela tradicionalna vaška šagra, ki jo društvo priredi že petnajst let v

sodelovanju z vaščani in domačimi vinogradniki. Ob priliki 15-letnice Praznika vina je nastopal vaški mešani pevski zbor prvič pod vodstvom Bože Hrvatič. K pevskemu zboru so pristopili še nekateri pevci in prav v tem je jamstvo, da bo pesem vaškega zbora še naprej donela. To je tudi upanje predsednika društva Borisa Žerjale, ki se v imenu zbora in vaščanov Boršta in Zabrežca zahvaljuje požrtvovalnemu delu pevovodje Draga Petarosa, ki je dolgo let vodil pevski zbor Slovenec. Obnovljen pevski zbor je nastopal še na Padričah na proslavi 400-letnice vasi in na Goriškem pod Rubijskim gradom.

Pevska dejavnost se je v 85 letih zakoreninila v kulturno dejavnost in postala ponos KD Slovenec. Poleg mešanega zbora delujeta sicer še otroški in dekliški pevski zbor, ki ju vodi Boža Hrvatič. Otroci in dekleta so se med letom potrudili. Trud pa je bil povrnjen z nastopi in predvsem s tistim na reviji otroških pevskih zborov, ki ga je priredilo prav KD Slovenec.

Program za prihodnjo sezono pa bodo odborniki in vaščani Boršta in Zabrežca sestavili na občnem zboru, ki bo septembra meseca.

včeraj - danes

Danes, PETEK, 2. avgusta

BOJAN

Sonce vzide ob 5.49 in zatone ob 20.33 — Dolžina dneva 14.44 — Luna vzide ob 21.51 in zatone ob 7.06.

Jutri, SOBOTA, 3. avgusta

LIDIJA

Vreme včeraj: temperatura zraka 26,2 stopinje, zračni tlak 1012,6 mb ustaljen, veter vzhodni 14 km na uro, vlažna 48-odstotna, nebo skoraj jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 25 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Stefano Bertoli, Fabio Bressan, Andrea Gobet, Jan Grudina.

UMRLI SO: 81-letna Maria Prodan por. Glavic, 77-letna Anna Rosa Faidutti por. Piccolo, 87-letna Giovanna Zwirn vd. Furlan, 80-letna Dora Morpurgo vd. Eppinger, 61-letni Alberto Perossa, 69-letna Stella Popovich por. Finotello, 75-letna Ida Brizzi, 86-letni Mario Geggi, 79-letni Giuseppe Moze, 79-letni Guido Zanotto, 48-letna Giuliana Marelli, 85-letni Francesco Bucovaz, 64-letni Teodoro Zocchi, 86-letna Albina Pozar, 77-letni Giusto Sancin, 84-letna Giovanna Fidel vd. Gherdina, 84-letna Anna Crohne vd. Baitz, 70-letna Nerina Mandricardo por. Canova, 85-letna Virginia Desiderati vd. Susa.

LEKARNE V OKOLICI

Boljunec: tel. 228-124, Bazovica: tel. 226-165, Opčine: tel. 211-001, Zgonik: tel. 225-596, Nabrežina: tel. 200-121, Sesljan: tel. 299-197.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 7761; predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(od 8.30 do 20.30)

Ul. Settefontane 39, Trg Unità 4, Ul. Commerciale 26, Trg XXV. aprila 6, Fernetiči, Milje (Lungomare Venezia 3). (od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30)
Drevored XX. septembra 4, Ul. Bernini 4.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

(od 20.30 dalje)

Drevored XX. septembra 4, Ul. Bernini 4, Fernetiči, Milje (Lungomare Venezia 3).

razna obvestila

ŠZ Sloga vabi na tradicionalni SPORTNI PRAZNIK, ki bo jutri, 3., in v nedeljo, 4. avgusta, v prostoriših Gospodarske zadruge v Bazovici. Za prijetno razpoloženje bo poskrbel ansambel TAIMS.

Jazzovski koncert skupine JAZZVA bo danes, 2. avgusta, ob 20.30 v Repnu.

Uradi ANPI-VZPI, ANED in ANPIIA bodo zaradi letnih počitnic zaprti od 3. do 29. avgusta.

Zveza vojnih invalidov NOV obvešča svoje člane, da je pisarna zaprta do 19. avgusta.

izleti

Združenje Union Podlonjer - Sv. Ivan prireja 2 izleta in sicer: 18. avgusta v Ravascletto in od 17. do 19. avgusta v Avstrijo na Dunaj. Za informacije tel. 040/61011 od 17. do 19. ure.

razstave

V TK Galeriji, Ul. sv. Frančiška 20, razstavlja svoje slike in risbe Žarko Vrezec.

Zrcalce zrcalce povej katera je najlepša...

»Od lepote ni nič vzeti, pa jo ven-
dar hoče vsak imeti.« Slovenski pre-
govor.

Sodobni svet vse bolj ceni lepoto. Četudi lepa zunanost še zdaleč ni vse, nam povzroča velike preglavice. Prizadevamo si, da bi bili čim lepši, saj občutek lepote vlija veliko mero samozavesti. Zaradi tega občutka je tudi naš nastop v družbi veliko bolj sproščen. Danes imamo na razpolago veliko kozmetičnih pripomočkov, ki olepšajo naš videz. Nekoč pa je bila lepota le dar narave.

Četudi prevladujejo dekleta, obiskujejo salone tudi fantje. V zimskem času si obiskovalci salonov večinoma čistijo obraz in se sončijo z umetnimi žarki, poleti pa med uslugami prevladujejo depilacija in masaže. V salonih kjer poleg običajnih uslug prodajajo tudi kozmetične izdelke, je leštica najbolj prodajanih pripomočkov v povprečju takšna: vodijo kreme, zlasti tiste za intenzivno nego telesa in obraza, sledijo pa jim toniki in čistilno mleko, tekoči pudri... Dekorativna kozmetika, parfumi in deodoranti gredo dobro v promet v

Prve zapise o lepotilnih sredstvih najdemo pri Egipčanih, kjer je bila lepota statusni simbol. Rastlinska barvila in lasulje so pomagale višjim slojem ustvariti svojevrsten lepotni ideal. Za Rimljane je bilo umivanje pravi obred, medtem ko so v srednjem veku čistočo povsem zanemarjali. Plemiške gospe so skrbele zlasti za belino svoje kože, ki zato ne sme la videti sonca. To je bila ena glavnih razlik med plemiči in navadnimi ogorelimi kmeti. Barok je prinesel velik razmah lasulj, črna pika na obrazu pa je pomenila višek lepote. Lepotilna sredstva, ki so bila včasih rezervirana samo za višje sloje, so počasi prodirala tudi med navadne ljudi, pri čemer je imel veliko vlogo pojav buržoazije.

Razmah medicine, tehnologije, farmacije je povzročil tudi nesluten razvoj kozmetike. Danes se nam od pov-

vseh letnih časih. Tudi v parfumerijah so deodoranti in parfumi najbolj iskano blago. Pri izbiri artiklov pa so velike razlike med mladimi in starejšimi. Dekleta kupujejo v glavnem senčila, šminke in drugo dekorativno kozmetiko. Pri odločitvi ima veliko vlogo moda — zaželeno so zlasti zadnje modne barve in vonji. Ženske srednjih let pa kupujejo kreme najrazličnejših vrst. Skrb za lep izgled je dosegla že precej visoko raven, saj ima veliko žensk že izdelan okus in zahteve. Vse večje je povpraševanje po boljših, bolj znanih znamkah, ki so najbolj reklamirane. V parfumeriji prihajajo tudi moški, ki vprašujejo zlasti po kolonjskih vodah in parfumi, marsikdo pa kupi kar celotno linijo za moško nego. Poletje je seveda prineslo s seboj znane zahteve po kremah in oljih za sončenje, lotionih in mleku za po sončenju...

sod smehljajo obrazi lepih, zdravih ljudi, ki delajo reklamo za tovrstne izdelke. Zlasti ženske so podvržene reklamam in kupujejo pripomočke, ki so najbolj propagirani. Razvoj pa je s seboj prinesel tudi drugačno pojmovanje lepote. Danes ne govorimo več o lepoti in grdobi, temveč o urejenosti in neurejenosti. Lepotnih idealov je več, saj si želi vsakdo ustvariti svoj originalni stil. Zunanji izgled postaja slika psihičnih značilnosti človeka. In kozmetični izdelki postajajo vse pogostejše uporabljani pripomoček za izražanje osebnosti. Kozmetični in frizerski saloni, drogerije, parfumerije so vedno dobro obiskani kraji.

Le v salonih za pedikuro in manikuro je poleti obisk manjši. Pozimi nas pač čevlji bolj žulijo. Med obiskovalci je veliko moških, kar je precej presenetljiv podatek. Pedikura ima bolj kurativni kot lepotilni značaj zato so tovrstni saloni tudi slabše obiskani. Marsikdo raje skrbi za lepoto kot za zdravje, čeprav prava lepota izvira iz zdravega telesa.

Kljub pravi poplavi kozmetičnih pripomočkov veliko ljudi prisega na zdravilna zelišča in naravno nego. Poti do lepote so različne vsak lahko izbere svojo. Dejstvo pa je, da je lahko vsak človek lep.

Lepota je relativna.
Barbara Boneta in Metka Čeligoj

radiotelevizija

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Prvi kanal

- 11.15 Teletext
- 13.00 Poletni maraton
- 13.30 Dnevnik
- 13.45 Tra le undici e mezzanotte - film
- 15.25 Il mondo di Obladi Oblada
- 16.15 L'impareggiabile dr. Snuggles - risanka
- 16.40 Il grande teatro del West - TV film
- 17.05 Sulle strade della California - TV film
- 17.55 L'olimpiade della risata - risanke
- 18.35 Bombolo il comico preso dall'osteria
- 19.35 Almanah - Vremenske razmere
- 20.00 Dnevnik
- 20.30 Laurel & Hardy - Življenje komičnega para
- 21.45 Dnevnik
- 21.55 Posebna oddaja Dnevnika 1
- 23.10 Velike razstave
- 23.45 Dnevnik 1 - Zadnje vesti
- Danes v parlamentu - Vremenske razmere
- Drugi kanal**
- 11.15 Teletext
- 13.00 Dnevnik 2 - Ob 13. uri
- 13.15 Figli e amanti - 5. nadaljevanje

- 14.10 Poletni program
- L'evoluzione della vita - risan film
- Klimbo - risanka
- Gianni e Pinotto - TV film
- Simpatiche canaglie - TV film
- 16.55 Vivere in pace - film
- 18.25 Iz parlamenta
- 18.30 Dnevnik 2 - Sport
- 18.40 Samurai senza padrone - TV film
- Meteo 2 - Vremenske napovedi
- 19.45 Dnevnik 2 - Poročila
- 20.20 Dnevnik 2 - Sport
- 20.30 Il delitto di Pierre Lacaze - 2. nadaljevanje
- 22.00 Dnevnik 2 - Večerne vesti
- 22.10 Bert D'Angelo superstar - TV film
- 22.55 Senza ombra di dubbi - 2. del filma
- 00.10 Dnevnik 2 - Zadnje vesti

Tretji kanal

- 11.15 Teletext
- 19.00 Dnevnik 3
- 19.25 Festival della Valle d'Itria - 1. del
- 20.00 Šola in vzgoja - psihologija
- 20.30 Il flauto magico - opera v dveh dejanjih
- 23.30 Dnevnik 3
- 23.55 Filmska kamera in spomini

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

Ljubljana

- 17.40 Teletext RTV Ljubljana
- 17.55 Poročila
- 18.00 Nepomembno in pomembno, 1. del nanizanke
- 18.15 Obiskovalci, 3. del
- 18.45 Železi ste - pogledite - poučno-zabavna oddaja
- 19.15 Risanka
- 19.24 TV in radio nocoj
- 19.26 Zrno do zrna
- 19.30 Dnevnik
- 19.55 Vreme
- 20.00 Živi planet: Džungla, 4. del dok. serije
- 20.55 Ne prezrite
- 21.10 Gangsterska kronika, 6. del nadaljevanke
- 22.00 Dnevnik
- 22.10 Bonnie in Clyde, film
- Koper**
- 15.00 Film
- 16.30 Westside medical - TV film
- 17.30 Soko - TV film
- 18.00 Nepremagljivi Shogun - risanke
- 18.30 Kenguru Skippy - TV film
- 19.00 Odrpta meja - Videoteleks
- 19.30 TVD - Stičišče
- 19.50 Poletna »Za uho in oko« - glasbena oddaja
- 20.25 Martin Eden - 4. del

V današnji ODPRTI MEJI bodo na sporedu tudi naslednje vesti:
TRST — Obračun jadralskih tečajev pri Sireni
GRADEŽ (GO) — Uspešna turistična sezona
ŠTEVERJAN (GO) — Urejanje cest na briškem območju
TRST — Mopedi in nesreče

- 21.30 Zabavna potovanja
- 22.30 TVD - Vsedanes
- 22.40 Dance mania - glasbena oddaja
- 23.30 Combat - TV film
- 00.20 Film

Zagreb

- 14.30 Poletno popoldne
- 17.50 Videostrani
- 18.00 Poročila
- 18.05 TV koledar
- 18.15 Glasbena srečanja
- 18.45 Z beograjskega jazz festivala.
- 19.30 Dnevnik
- 20.00 Hobotnica, 2. del
- 21.10 Dva ilindena - narodna glasba
- 21.55 Dnevnik
- 22.10 V petek ob 22. uri - kulturni mozaik
- 23.40 Program plus: Benny Hill

ZASEBNE POSTAJE

CANALE 5

- 8.30 Ralphsupermaxieroe - TV film
- 9.30 Noi siamo le colonne - film
- 11.30 Lou Grant - TV film
- 12.30 Peyton Place - TV film
- 13.25 Sentieri - TV roman
- 14.25 General Hospital - TV film
- 15.25 Una vita da vivere - TV roman
- 16.30 Dokumentarni film
- 17.00 Lobo - TV film
- 18.00 I ragazzi del sabato sera - TV film
- 18.30 Tuttinfamiglia - kviz
- 19.00 I Jefferson - TV film
- 19.30 Love Boat - TV film
- 20.30 Navy - TV film
- 22.30 Lottery: Kansas City - TV film
- 23.30 Športna oddaja
- 00.30 Ai confini dell'Arizona - TV film
- RETEQUATTRO**
- 9.40 La schiava Isaura - TV novela
- 10.15 Giorno per giorno - TV film
- 10.40 Alice - TV film
- 11.05 Mary Tyler Moore - TV film
- 11.30 Brazil - TV novela
- 12.00 I giorni di Brian - TV film
- 12.45 Giorno per giorno - TV film
- 13.15 Alice - TV film
- 13.45 Mary Tyler Moore - TV film
- 14.15 La fontana di pietra - TV novela
- 15.05 La valle dei dinosauri - risanke
- 15.30 I gatti di Cattanooga - risanke
- 16.00 Mi benedica padre - TV film
- 16.30 Lancer - TV film
- 17.30 La squadraccia delle pecore nere - TV film
- 18.30 I giorni di Brian - TV film
- 19.25 La schiava Isaura - TV novela
- 20.00 Brazil - TV novela
- 20.30 L'audace colpo dei soliti ignoti - film
- 22.50 L'avventuriero di Hong Kong - film
- 00.40 L'ora di Hitchcock - TV film
- ITALIA 1**
- 9.00 Quella casa nella prateria - TV film
- 9.45 Accade a Brooklyn - film
- 11.15 Gli eroi di Hogan - TV film
- 11.40 Sanford and Son - TV film
- 12.10 Cannon - TV film
- 13.00 Wonder Woman - TV film
- 14.00 Video estate '85
- 14.30 Kung Fu - TV film

- 15.30 Gli eroi di Hogan - TV film
- 16.00 Dastardly e Muttley - risanke
- Il meraviglioso dottor Dolittle
- Flo e la piccola Robinson - risanke
- Speed Buggy - risanke
- 18.00 Quella casa nella prateria - TV film
- 19.00 Fantasilandia - TV film
- 20.00 Rascal il mio amico orsetto - risanke
- 20.30 Salvate il Gray Lady - film
- 22.30 100 yards di gloria - športna oddaja
- 23.00 Decisione di uccidere - film
- 00.45 Mod Squad i ragazzi di Greer - TV film

TELEPADOVA

- 15.00 Arrivano le spose - TV film
- 15.50 Operazione ladro - TV film
- 16.40 I motorizzati - film
- 18.00 Voltus 5 - risanke
- 18.30 Nove Ostržkovce dogodivščine - risanke
- 19.00 Yattaman - risanke
- 19.30 Conan - risanke
- 20.00 Cuore selvaggio - TV film
- 20.30 Dracula - film
- 22.15 L'incredibile Hulk - TV film
- 23.15 Sesto senso - TV film
- 00.15 Barnaby Jones - TV film
- TRIVENETA**
- 10.30 A Sud dei Tropici - TV film
- 11.30 Dr. Kildare - TV film
- 12.00 L'eroe della Serenissima - film
- 14.00 A Sud dei Tropici - TV film
- 14.30 Un'estate con te - film
- 16.00 Komični filmi
- 16.30 Risanke
- 17.30 Mexico Story - film
- 18.50 Dr. Kildare - TV film
- 19.40 Dokumentarni film
- 20.30 A Sud dei Tropici - TV film
- 21.00 Laramie - TV film
- 22.00 Razstava slik
- TELEFRIULI**
- 17.00 Shogun - risanke
- 17.30 The Bold Ones - TV film
- 18.30 Dokumentarni film
- 19.20 Športna oddaja
- 19.40 Disperatamente tua - TV film
- 20.30 Mash - La guerra privata del sergente O'Farrel - film
- 22.30 Nogometna tekma: Udinese - Inter

RADIO

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 - Radijski dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 - 8.00 Dobro jutro po naše: Koledarček; Narodnozabavna glasba; 8.10 - 10.00 Poletni mozaik: Za ta letni čas; 9.15 Iz arhiva mladinske dramatike: »Stopinje po zraku«; Lahka glasba; 10.10 Koncert v goriški stolnici: trobentač Anton Grčar, orglar Hubert Bergant; 11.10 Melodični orkestri; 11.30 - 13.00 Opoldanski zbornik: Beležka; 12.00 Iz svetovne zakladnice pripovedništva Glasbeni potpuri; 13.30 Letošnja revija »Primorska poje«: mešani zbor »Obala« iz Kopra; Glasbena priloga; 14.10 - 17.00 Popoldanski program: Potovanje po Veliki Britaniji (ponovitev); 14.35 Glasbeni listi; 15.00 V svetu filma; 16.00 Podoba matere v sodobni slovenski pripovedni prozi;

RADIO KOPER

(Slovenski program)

6.30, 7.00, 13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.00 Otvoritev - glasba za dobro jutro; 6.05 Danes se spominjamo; 6.10 Vreme - prometni servis; 6.15 EP; 6.30 Jutranjik; 6.45 Cestne informacije; 6.50 Objave; 7.00 Druga jutranja kronika; 7.15 Objave - EP; 7.20 Tržnice; 7.30 Jutranji servis; 8.00 Zaključek; 13.00 Otvoritev - Danes na valu Radia Koper; Mladinska oddaja; Objave - EP; Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; Objave - EP; 17.00 Pogovor o...

RADIO KOPER

(Italijanski program)

7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Radijski dnevnik; 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.30 Koledarček; 7.00 Dober dan; 9.15 Edig Galletti; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Popevka tedna; Blitz; 10.35 Prost vstop; 11.30 Na prvi strani; Poročila v nemščini; 12.00 Glasba po željah; 14.35 Popoldanski spored: Popevka tedna; 15.00 Rubrika o kulturi in umetnosti; 17.00 Gulp; 18.00 Besede in glasba; 18.45 Country music;

RADIO 1

7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 19.00 Poročila; 6.45 Včeraj v parlamentu; 9.00 Radio anch'io '85: Popevke; 11.00 Opereta v tridesetih minutah; 11.30 Trentatré trentine - variete; 12.03 Lagrime - variete; 13.15 Tedšba dan za dnem; 13.50 Turistične informacije; 14.30 Šola in vzgoja; Male zbirke; 15.00 Motel - Radio 1 po italijanskih cestah; 16.00 Il Paginik za potnike; 13.25 Master: glanone - poletni program; 17.30 Radio 1 - jazz; 18.00 Evropski objektiv; 18.17 Večerna glasba; 19.15 Verska rubrika; 19.23 Audiobox Lucus; 20.00 Il paese di Cuccagna - 4. nadalj.; 20.30 Radijska revija; 21.00 Komorni koncert; 22.00 Domenico Scarlatti, musico di corte, radijska priredba;

RADIO 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 11.30, 12.30, 13.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30 Poročila; 6.00 Dnevi; 8.00 Otroštvo: kako, za?; 8.05 Napoved programa; 8.45 Quarto piano, interno 9 - soap-opera; 9.10 Tuttitalia... parla; 10.00 Dnevnik 2 - poletni program; 10.30 Motonave Selenia - zabavnogovorni program; 12.10 in 14.00 Deželni programi; 12.45 Tuttitalia... gioca; 15.00 Accordo perfetto - znane melodije; 15.37 La controra, glasbena oddaja; 16.15 La strana casa della formica morta; 17.30 Figli e amanti, 16. nadalj.; 19.57 Radio 2 - jazz; 21.00 Slavnostni večer; 22.20 Parlamentarna panorama; 22.40 Skladbe za klavir.

LJUBLJANA

6.00, 6.30, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 21.00 Poročila; 6.35 Vremenska napoved za pomorščake; 6.45 Prometne informacije; 7.20 Dobro jutro, otroci; 7.25 Sprehod po tržnici; 7.50 Iz naših sporedov; 8.05 Za šolarje; 8.35 Glasbena pravljica; 8.45 Naši umetniki mladim poslušalcem; 9.05 Z glasbo v dober dan; 9.35 Napotki za naše goste iz tujine; 10.05 Rezervirano za...; 11.05 Znano in priljubljeno; 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji; 12.10 Vedri zvoki; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti; 13.00 Danes do 13. ure - Iz naših krajev - Iz naših sporedov; 13.30 Od melodije do melodije; 14.05 »Povabilo na ples!«...; 14.30 Človek in zdravje; 14.40 - 15.25 Popoldanski mozaik; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.55 Zabavna glasba; 16.00 Vrtiljak želja in EP; 17.00 Studio ob 17. uri in glasba; 18.00 Vsa zemlja bo z nami zapela; 18.15 Gremo v kino; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Pojemo in godujemo; 20.00 To imamo radi; 21.05 Oddaja o morju in pomorščakih - glasba; 22.05 Našim po svetu; 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini; 22.25 Iz naših sporedov; 22.30 - 24.00 Iz glasbene skrinje;

Zaenkrat dovolj vode za namakanje krminsko-gradiščanskega polja

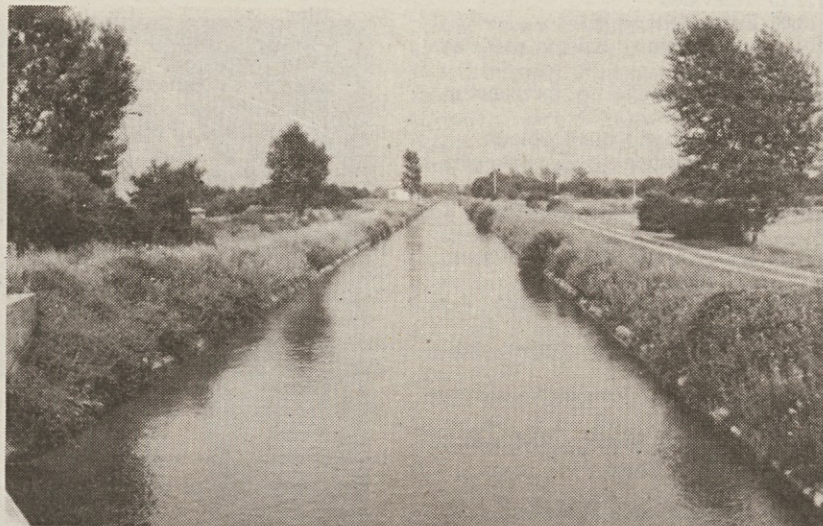
Poletna pripeka je daljše obdobje brez izrazitejših padavin postavljala v ospredje vprašanje razširitve in izpolnitve namakalnega sistema, zlasti na območju krminsko-gradiščanskega polja, kjer so zemljišča res rodovitna, vendar zaradi prisotnosti debelih plasti peska in gruča, tudi bolj izpostavljena nevarnosti suše.

Prvi znaki pomanjkanja vlage v zemlji se kažejo že nekaj dni, vendar o pravi suši še ne moremo govoriti. Pomanjkanje naravnih padavin skušajo kmetje nadoknaditi z umetnim posegom, z namakanjem, seveda tam, kjer je to potrebno in predvsem mogoče.

Kako poteka letošnja sezona, ki se je pravzaprav pričela šele sredi julija, smo se pogovarjali z inž. Spangherom, pri Konzorciju za melioracije in namakanje krminsko-gradiščanskega polja. »Z namakanjem smo pričeli 15. julija, vendar je bilo takrat interesov bolj malo. Pogoji so se spremenili v zadnjem tednu, ko delamo tako rekoč s polno zmogljivostjo. Tako stanje bo predvidoma še dva do tri tedne, seveda če se vremenske razmere ne bodo bistveno spremenile, če ne bo v tem času obilnih padavin.

Vlaga je v tem obdobju najbolj potrebna poljščinam, koruzi, soji in tudi travniškim kulturam, proti koncu avgusta bo treba, seveda ob pomanjkanju naravnih padavin, namakati tudi vinograde. Koruza in soja sta trenutno v najbolj občutljivem vegetacijskem razvoju, ko potrebujejo obilico vlage.

Vode je za potrebe namakanja trenutno dovolj, najbrž pa ne bo problemov niti v prihodnjih tednih, če

prav bi se sušno obdobje utegnilo podaljšati, pravijo pri Konzorciju, kjer so za zajetje pri ločniškem mostu ustvarili zadostno akumulacijo, precej reden pa je tudi pretok Soče iz jugoslovanskega območja.

Kolikšne so potrebe vode? Pri zajetju zdaj oddvajajo po 20 kubičnih metrov na sekundo. Polovico te količine uporabijo za namakanje, polovico pa za proizvodnjo električne energije na novi pretočni centrali pri Fari. Ta voda potem spet odteka v Sočo. Nekoliko večje bodo potrebe po vodi, ko bodo razširili in izpopolnili namakalno omrežje, na območju Romansa in Bračana, za okrog 1000 hektarjev. Finančna sredstva za ta poseg so že zgotovljena (iz zakona 828), pripravljen pa je tudi že prvi načrt in pojavile so se, kakor je

sicer že običajno v takih in podobnih primerih, tudi polemike. Kmetje na področju Romansa niso povsem zadovoljni s predlagano rešitvijo in zahtevajo delno divizijo načrta, kar bi po drugi strani, utegnili povzročiti občutno zamudo pri sami izvedbi. Tako ali drugače: pri Romansu bodo v prihodnje raztegnili namakalno omrežje še na okrog 600 hektarjih, pri Bračanu pa na okrog 300 hektarjih. Predviden proračunski strošek pa znaša skupaj okrog 4 milijarde lir.

● **Ogenj je včeraj skoraj povsem uničil** manjše gospodarsko poslopje v Beglianu, v Ulici San Canziano 9, last Alda Clapiza. Poginilo je okrog 150 kuncov, okrog 100 piščancev in nekaj drugih manjših živali.

Rešena vprašanja glede ceste med letališčem v Ronkah in avtocesto

Kot kaže, ne bo zastojev ne birokratskih ovir za dograditev ceste, ki bo povezovala avtocesto A 4 z državno cesto št. 14, v bližini deželne letališča v Ronkah. Pokrajinska uprava bo namreč v največji možni meri upoštevala predloge in želje posameznikov in različnih organizacij glede spremembe trase bodoče prometnice, oziroma glede posameznih tehničnih rešitev. Tako izhaja iz daljšega poročila za tisk o nedavnem sestanku na sedežu pokrajinske uprave, ki so se ga poleg predsednika pokrajine prof. Cumpete in odbornika za javna dela Bressana, udeležili še predstavniki občin Ronke in Sempeter ob Soči, goriške prefektore, podjetja ANAS, družbe Meteor, konzorcija za deželno letališče, predstavnik sindikalnih in strokovnih organizacij kmetov in seveda tudi funkcionarji pokrajinske uprave.

Na sestanku so najprej razpravljali o predlogih za spremembo trase, oziroma spremembo tehničnih rešitev na prvem odcepu ceste, to je na odseku med državno cesto in Soleschianom. Pokrajinska uprava bo na načrt deloma prilagodila, kakor je pojasnil odbornik Bressan, tako da cesta ne bo bremenila zemljišč, kjer je predvidena gradnja novih proizvodnih prostorov za podjetje Meteor, ne bo pa niti oškodovala lastnikov zasebne hiše v neposredni bližini državne ceste št. 14. Na lokalni cesti med San Zanutom in Ronkami bodo zgradili podvoz in sicer v bližini Ulice Raponi, možnost podobne rešitve je predvidena tudi na cesti med Soleschianom in Ronkami. Na sestanku so vnovič naglasili potrebo, da se omenjena cesta čimprej dogradi, da se zagotovijo možnosti razvoja letališča in da se obenem razbremenijo zelo goste-

ga prometa središče Ronk. Poudarili so nadalje tudi koristnost, da bi prišlo čimprej do sprostitve avtocestnega odseka med Moščenicami in Vilešami, o katerem se sicer razpravlja že dalj časa.

DANES V KRMINU

Sestanek za odpravo posledic neurja

Na županstvu v Krminu bo drevi, ob 18.30, sestanek med predstavniki strokovnih in sindikalnih organizacij kmetov, krajevnimi upravitelji ter funkcionarji deželnih kmetijskih strokovnih služb in odbornikom Antoninjem. Govor bo o tem, kako najhitreje in na najbolj primeren način priskočiti na pomoč kmetom, ki jih je prizadelo neurje 21. julija letos.

Soška voda ni primerna za pitje

Da kopanje v Soči ni najbolj priporočljivo, je znano že dalj časa. Še manj priporočljivo pa je pitje vode iz Soče. Da je to res, priča dogodek, ki se je pripetil te dni v Gorici. Zaradi precej hudih težav, bruhanja in podobnih črevesnih motenj, so se po zdravniško pomoč zatekle tri Goričanke, ki so menda, da bi pregnale žejo, nekaj dni pile soško vodo.

razna obvestila

Na sedežu Delavske zbornice - CGIL v Gorici, Ul. 24. maja 1, je na ogled razpis natečaja za sprejem v službo 730 ljudi v državni telefonski službi. Od teh je kar 70 mest na voljo v telefonskih uradih v Venetu in Furlaniji - Julijski krajini. Pojasnila daje sindikat FP-CGIL.

Društvo slovenskih upokoencev na Gorškem obvešča, da bodo obiski v gozdu na Šanci v avgustu ob ponedeljkih in sredo od 18. ure dalje.

kino

Gorica

VITTORIA 17.30—22.00 »Marathon«. Prepovedan mladini pod 18. letom. GORIŠKI GRAD (v okviru predvajanja filmov za nagrado Amidei) 21.00 »Cosi parlò Bellavista«. Režija L. De Crescenzo.

Nova Gorica in okolica

SOČA »Psi vojne«, 22.30 »Zgodba o lepoticah« SVOBODA 20.30 »Očuh«, 22.30 »Seks v sto lekcijah« DESKLE 19.30 »Enoroki boksar«

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU Alla salute, Ul. C. Cosulich 117, telefon 711315.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI Provvidenti, Travnik 34, telefon 84972.

POGREBI Ob 11.30 Natale Bernes iz kapele tržiške bolnišnice na glavno pokopališče.

Filmski večeri na gradu

Filmske predstave so tudi letos privabile na veliko grajsko dvorišče veliko ljudi. Vreme je bilo sicer doslej vsak večer zelo naklonjeno. Kljub temu so prišli ljudje na grad z gotovostjo, saj so sedeli pod platneno streho, ki bi jih obvarovala pred morebitnim dežjem.

Na voljo so bili in so še, tja do nedelje, znani filmi, znanih avtorjev in znanih scenografov. Nekatere teh filmov smo v Gorici prvič gledali. Posebna žirija je izbrala najboljšega med temi filmi. Oziroma izbrala je najboljšo scenografijo. Gre za film »Le urla del silenzio«, ki ga bodo predvajali v nedeljo zvečer. To je film, ki govori o grozotah, ki so sledile tako imenovanemu »koncu« vojne v Kampučiji, o genocidu nad tamkajšnjim prebivalstvom. Film smo v Gorici že gledali, na sporedu je bil kar precej dni.

Drevi bo na vrsti italijanski film »Cosi parlò Bellavista« Luciana De Crescenzia.

Jutri, v soboto, popoldne se bodo na gradu zbrali scenografski delavci iz vse države. Govorili bodo o svojih problemih. Nagrajevanje najboljšega filma pa bo v nedeljo ob 18. uri.

Kot je znano je vstop na prireditveni prostor zastoj. Najbrž tudi zaradi tega se nabere toliko publike.

Kar petsto užívalcev mamil na novogoriškem območju

Koordinacijski odbor za boj proti narkomaniji, ki deluje v okviru Občinske organizacije Socialistične zveze v Novi Gorici, je sprejel programsko usmeritev za odločen boj proti temu sodobnemu družbenemu pojavu oziroma bolezn, ki ogroža zlasti mlade. Koordinacijski odbor predlaga skupne napore in usklajeno delovanje vseh organizacij ter organov, pa tudi posameznikov v novogoriški občini, ki v omenjenem boju lahko sodelujejo. V dokumentu o stanju narkomanije v občini je poudarjeno, da se uživanje mamil postopno, vendar nenehno širi. Zaradi tega je na širšem območju Nove Gorice po neuradnih podatkih iz zanesljivih virov, že skoraj 500 užívalcev mamil. Vztrajno se večja gojenje indijske konoplje, ki se predeluje v mamilo.

Koordinacijski odbor za boj proti narkomaniji opozarja, da se je proti temu pojavu z vsemi njegovimi škodljivimi posledicami, mogoče uspešno boriti zlasti v šolah, v delovnih organizacijah, v sredstvih javnega obveščanja, v okviru občinskega centra za socialno delo, v zdravstvenih organizacijah, zdravstveni skupnosti, temeljni izobraževalni skupnosti, občinski skupnosti socialnega varstva in socialnega skrbstva, skupnosti za zaposlovanje, v okviru občinske organizacije socialistične mladine in tu-

di z delovanjem organov javne varnosti, pravosodja in obmejnih organov v novogoriški občini.

(m.d.)

Skupščina KZE

Bo prihodnja skupščina Gorške krajevnice zdravstvene enote, ki je napovedana za četrtek, 8., oziroma petek, 9. t.m., sklepna? Vprašanje je povsem razumljivo, ob upoštevanju tega, kar se je zgodilo ob zadnjem sklicu, ko se je v dvorani zbrala le peščica predstavnikov, vsa- kor premalo, da bi seja lahko potekala. Z ozirom, da smo sredi poletnih počitnic, bo prisotnost najbrž tudi na prihodnji seji bolj skromna, pa čeprav napovedujejo, da bodo razpravljali tudi o zelo aktualnih vprašanjih preureditve javne zdravstvene službe in še zlasti o bolnišnicah v Gradežu, Krminu in Trziču. Gre za vprašanja, ki so na dnevnem redu pravzaprav že več kakor leto dni in glede katerih je bilo doslej že zelo veliko polemik. V zadnjem času so polemike, zlasti o usodi bolnišnice v Gradežu, ponovno zaživele in prav gotovo bo o tem žgocem vprašanju govor tudi na napovedani skupščini.

Marko Waltritsch

Pevma, Oslavje in Štmaver skozi stoletja

21.

Iz tega seznama je moč ugotoviti, da je bilo bivanje v Pevmi in na Oslavju ter v Štmavru skoro nemogoče, saj je večina članov te komisije takrat bivala drugje. Ljudje so se počasi pričeli vračati domov. Najprej ženske in otroci. Večina moških je bila še vedno pri vojaki, tudi starejši. Ženske so si najprej uredile zasilna bivališča. Uporabile so les vojaških barak, ki jih je bilo na tistem območju zelo veliko. Polagoma in z veliko težavo so za prvo potrebo uredile prve vrtove in njive. Lažje je bilo s tem delom, ko so se po avstrijskem porazu novembra 1918 pričeli vračati domov moške. Italijanska oblast pa ni mislila na obnovo tudi zato, ker je bilo negotovo, kako bo z bodočnostjo teh krajev. Pravzaprav so Italijani prišli iz vojne izmučeni in niso pričeli hitro z obnovo niti v Furlaniji, tako da je prišlo do številnih protestnih shodov v Vidmu, Pordenonu, Trevisu in kasneje tudi v Gorici. Italijani pa so postavili lesene barake. Šele v letu 1921, potem ko je bila dokončno potegnjena nova mejna črta med kraljevino Italijo in državo SHS, torej Jugoslavijo, je italijanska oblast pričela misliti na obnovo. Sklenili so plačevati vojno škodo, vendar bi bila ta minimalna v odnosu do dejanske škode.

Na Gorškem so bile ustanovljene številne gradbene zadruge. V Pevmi je bila ustanovljena ena med prvimi in sicer Stavbeno društvo v Pevmi — Cooperativa edilizia Peuma. To so

Dramski odsek katoliškega prosvetnega društva Skala v Štmavru leta 1925

domačini ustanovili 13. marca 1921; na sodišču v Gorici so jo registrirali 25. aprila istega leta. Naslov te gradbene zadruge, kot tudi drugih ustanovljenih na slovenskem primorskem ozemlju, je bil nujen, kajti državna oblast je podpora dajala le takim zadrugam, ki so imele tudi italijanski naslov in se nanjo obračale z italijanskim dopisovanjem.

Do leta 1921 je bil v podgorski občini za župana Anton Klančič. Tega leta je umrl, na njegovo mesto je prišel Mohor Dominko iz Pevme, ki je bil v tem kraju poštar. Za podžupane so bili izvoljeni Josip Klavčič iz Podgore, Štefan Bregant iz Podgore, Henrik Sošol iz Pevme, Franc Peter Primožič iz Pevme, Ivan Bensa iz Štmavra ter Albin Terčič iz Podsa- botina.

V tem letu je bilo prebivalstvo že skoro v celoti doma, večina, kot bomo lahko ugotovili iz podatkov ljudskega štetja konec leta 1921, je živel v barakah. Predvojni trgovci so takrat že odprli svoje trgovine, tudi te v zasilnih prostorih. V Pevmi sta bili dve trgovini jestvin, Karoline Mikluš na številki 48 in Alojzija Komavlija na številki 175. Emil Saurin je v Pevmi odprl trgovino z manufakturnim blagom. Trafike pa so imeli v Pevmi Jožef Šuligoj, Karolina Mikluš in Blaž Hlede. Več je bilo seveda gostiln (nekateri tudi v istem prostoru kot druga trgovska oz. obrtna dejavnost). Na področju Pevme so jih takrat imeli Ivan Terpin, Terezija Mikluš, Gašpar Ciglič, Jožef Šuligoj, Emil Saurin, Rudolf Fiegl, Ivan Komavli, Vincenz Komavli, Karl Fiegl, Jožefa Rožič, Miha Brezigar, Franc Peter Primožič, Franc Gravner in Jožefa Lenardič. V Štmavru pa sta gostilni imela Franc Doljak in Jožef Klanjšček. V Pevmi sta bili mesnici Mihe Mavriča in Mihe Bevčiča. V Pevmi so bili krojači Henrik Sošol, Jožef Bensa, Emil Saurin, na Oslavju pa Anton Drufovka in Anton Prinčič. Anton Lučnik je imel kovačijo v Pevmi, za vrvarja pa je bil v tem kraju Alojzij Pintar. Ivan Štefan Makuc je v tem kraju bil za mlinarja. Marija Bole je tu opravljala delo babice, Florijan Primožič pa je bil za kolarja.

V italijanski kraljevini so 1. decembra 1921 sprožili akcijo za splošno ljudsko štetje, prvo po vojni. Za Primorco in Istrano je bilo to prvo štetje v novi državi. Na prejšnjem ljudskem štetju leta 1911 je bilo ugotovljeno, da sta bili v Gorisko - Gradiščanski deželi dve tretjini prebivalstva slovenske narodnosti. Medtem ko je bilo takrat v podgorski občini velika večina prebivalstva slovenskega, z malenkostno italijansko manjšino v sami Podgori, kar je treba pripisati naseljevanju delavcev, je bila večina prebivalstva v sosedni Gorici italijanske narodnosti.

Kako je s popravili na slovenski obali

Če se ti na morju zlomi jambor ali zglob na jadrlni deski...

KOPER — Res neprijetno je, če človek na dopustu zbolí, nič slabše za počutje ni, če se dopustniku na poti pokvari avto ali pa med prijetnim jadranjem po morju zlomi jambor ali zglob na jadrlni deski, če po nerodnosti preluknjaš blazino ali če pusti kakšen spoj na gumijastem čolnu, ali pa če z jadrlnsko desko pristaneš na kakšnem kamnu in jo poškodeš. Kako je s temi popravili, kako s popravili tenis loparjev, na katerih je počila mrežica, itn. nas je danes zanimalo.

Na slovenski obali je moč precej športne opreme relativno hitro popraviti, veliko več časa kot s popravilom samim pa se izgubi z iskanjem ustreznega serviserja. Slednji so namreč bolj ali manj anonimni, ko pa smo denimo v turističnem društvu oziro-

lajo, ukvarjajo se pač samo z motorji in večjimi zadevami. Imajo polne roke dela in za »drobnarije« časa ni. Rudi Frantar, vodja video šole jadrnanja na deski na Bernardinu nam je povedal, da pri njih lahko nudijo pomoč s kakšnimi malenkostmi in navetj (seveda vse zastoj), da pa resnejših popravil na jadrlnih deskah ne opravljajo. Kdor ima težave z jadrni se mora obrniti na jadrarno, ki je na Belokriški cesti nad Portorožem in tam vam jadra zakrpajo, naredijo pa tudi nova. Jadra pa lahko dobite tudi pri Veplasovem serviserju Božetu Dolencu v Kopru. Dolenc je prostore svojega servisa pred kratkim preselil z osnovne šole Pinka Tomažiča na Prešernov trg in ker vsega še nima urejenega, letos resnejših popravil na jadrlnih deskah ne bo več opravljal. Povedal pa je, da pri njemu jadranci lahko dobijo rezervne dele in to vse od jambora do buma ter zglobov in vrvi, ker je servis trenutno zaprt in brez pravega urnika, je treba Dolencu poklicati na tel. št. (066) 54239. Sicer pa Božo Dolenc podobno kot Rudi Frantar pravi, da si 90 odstotkov manjših popravil od krpanja jader pa do krpanja lukenj na deskah opravi kar jadranci sami. Ob tem dodajmo, da na Obali ni servisa za popravilo koles, da pa se Dolenc dogovarja z ljubljanskim Rogom in bo bržčas prihodnje leto v Kopru odprl popravilnico koles.

Po informacijah, ki smo jih dobili tudi ljubitelji tenisa, ki jim počitniška mrežica na loparju na Obali nimajo težav z novimi mrežicami. V obeh teniških klubih v Portorožu in Kopru je več članov, ki imajo stroške za napenjanje mrež, napenjanje pa v Kopru do 500 din.

In kako je s krpanjem gumijastih čolnov, blazin in podobnega. V Kopru tega ni moč opraviti, prav tako ne v Portorožu, je pa zato v izolski industrijski coni vulkanizer, ki ponuja celo paleto storitev. Dario Karbončič, ki ima vulkanizerski servis ob očetovi delavnici pravi, da je povpraševanje po njihovih storitvah prav veliko. Na čolnih krpa jo manjše luknje, največkrat razne spoje, ki nastanejo itn. Računi za storitve so seveda različni od majhnih popravil za okrog 300 din do zahtevnejših za 3000 din. V Izoli vam bodo zakrpali tudi preluknjano blazino (cena od 100 do 200 din), pa »zlepili« raztrgane plavutke, zakrpali zračnico dvokolesa, manjše poškodbe pa opravijo tudi na plastičnih čolnih. DUŠAN GRČA

Z obiska v Mavhinjah

Presenetljivo bogata ponudba v gostilni Urdih

Ko smo pletli pogovor v gostilni Urdih v Mavhinjah, je prišel na dan ta še najbolj osupljiv podatek, in sicer, da imajo pri Urdihovih gostilničarstvu v rokah že kar 168 let. To je vsekakor prava zgodovina gostilničarstva, ki je prehajala iz roda v rod, iz rok v roke in »drž« še danes, čeprav je današnja gostilna že tretja postojanka in najbrž zadnja. Kajti nove prostore so dogradili pred štirimi leti, opremili so jih sodobno, z vsem komfortom in seveda z vso ljubeznijo, ki jo izkazujejo do tega poklica. Tako smo se v prostoru pri točilni mizi pogovarjali z Amalijo Urdih, gospodinjjo in Elzo Urdih, ki danes vodi gostilno. Zaenkrat še urejujejo zunanjo okolje, ki pa že nudi prostrano parkirišče, tako da gost nima nikakršnih problemov z iskanjem prostora za svoj avtomobil. Poslopje stoji v prijetnem okolju med vinogradi, je čisto na samem in okrog njega vlada spokojen mir, tako da se gostje lahko pošteno odpočijejo. Povedati je namreč treba, da imajo tudi osem sob, v katerih (predvsem poleti) živijo gostje iz Avstrije, ZRN in Italije, ki si želijo spoznavati Kras ali hodijo na kopanje v Sesljan.

Kaj pa notranjost in kuhinja? Lepa jedilnica sprejme tudi do dvesto obiskovalcev, ki se lahko najavijo za ohceti, skupinske večerje in razne druge priložnosti, kot seveda posamično. Vedno bo dobili kaj za pod zob, izbira pa je presenetljivo pestra in kakovostna. S ponosom sta starejša Amalija in mlajša Elza povedali, da se da dobiti skoraj vse, kar si gost zaželi. Pa navedimo nekaj takih dobrot, ki bi dobro dele še tako izbirnim želodcem: pačito, cmoki iz kruha in sliv, njoki, juha, jota, pašta in fižol, krompir in fižol, sirkova in zelenjavna mineštra, krača, pohan piščanec, najrazličnejši zrezki, telečje meso v pečici, fazan, srna, potica, kuhani peščenci, najrazličnejše prikuhe. Vse to je moč zaliti z dobrim vinom in poplačati s prijaznostjo strežnega osebja. Skratka, sladokusci ne bodo razočarani, če obiščejo to gostilno v Mavhinjah, mogli pa bi dobiti tudi tisto, kar si posebej zaželi, samo da zavrtijo telefonsko številko in se najavijo malo prej, da v kuhinji pripravijo vse potrebno.

V teh poletnih dneh se bo v večernih urah skok v Mavhinje brez dvoma izplačal, saj tako bogate ponudbe ni dobiti povsod...

Program prireditev ob koncu tedna

Slovenija

OBALA IN KRAS

Portorož: v okviru »Portoroške noči« bodo naslednje prireditve: 2.8., ob 21. uri, Avditorij, večer z italijansko pevko Fiordaliso; 5.8., ob 21. uri, Avditorij, mednarodna plesna revija; 8.8., ob 21. uri, Avditorij, Uralski ansambel iz SZ; 9.8., ob 21. uri, Avditorij, New York - Aratorium - koncert leta; 10.8., ob 21. uri, Avditorij, kopalke skozi stoletja; 11.8., ob 21. uri, Avditorij, folklori večer; 12.8., ob 21. uri, Avditorij, Broadway show; 12.8., ob 18. uri, hotel Bernardin, plavalni maraton; 13.8., ob 21. uri, Avditorij, letni kino, 14.8., ob 21. uri, Avditorij, simfonični orkester Antwerpen; 15.8., ob 10. uri, zidanje gradov v pesku, glavna plaža Portorož; 15.8., ob 22. uri, portoroški nočni tek; 15.8., ob 21. uri, Avditorij, show - ženski boks, sodelujejo mednarodni pevci in ansambli; 17.8., ob 8. do 18. ure, atraktivni padalski skoki, letališče in plaža, 17.8., ob 20.30, Avditorij, spektakel narodnega ansambla Martinique; 17.8., ob 19. uri, ploščad v Portorožu, nastop pihalnega orkestra iz Vevč in mažoret iz Ljubljane; 17.8., ob 23. uri, ognjemet.

Lipica: 3.8., ob 21. ure dalje, tradicionalna »Lipiška noč«.

Postojna: 4.8., ob 10. in 15. uri pred Postojnsko jamo, nastop folklorne skupine M. Valjavec iz Pred-dvora.

GORIŠKA

Cerkno: 3.8., ples pred hotelom Eta, igra Rudarski kvintet; Bovec: 3.8., hotel Alp, ob 20.30, folklor KUD Abrase iz Valjeva.

LJUBLJANA Z OKOLICO

3.8., petnajsto območno tekmovanje traktoristov in mladih združenikov ljubljanske regije, Polje pri Vodich na kmetijskih površinah Agroemone. Tekmovanje od 8.30 do 13.30, od 15. ure dalje zabavni program s plesom.

GORENJSKA

Bled: od 31.7. do 4.8., »Kmečka ohcet 85«, turistično etnografska prireditve;

Bohinj: izleti z gorskim vodnikom (5.8. na Črno prst, 7.8. na Sedmera jezera - Prehodavci, 9.8. Planina Suha);

Vrh Triglava: 7.8., ob 11. uri, svečanost v počastitev 90-letnice A-

ljaževskega stolpa na Triglavu;

Jesenice: 3.8., ob 10. uri, odprto prvenstvo Mojstrane v akrobatskih smučarskih skokih v vodo na Kredu v Mojstrani;

Stari vrh nad Škofjo Loko: 4.8., »Dan oglarjev«, etnografsko turistična prireditve;

Kranjska gora: 3.8., pri hotelu Erika, od 12. ure dalje, zgornjesavski piknik s folklornim in zabavnim programom;

Kranj: od 1.8. do 4.8., občinski praznik, v okviru katerega so naslednje prireditve: 2.8., od 18. ure dalje, »Kranjska noč« v starem delu Kranja, lutke, folklor, živa glasba; ob 21.30 pred Delavskim domom projekcija enajstih filmov, ki so bili nagrajeni na festivalu amaterskega filma v Pulju; 3.8., ob 15. uri, na Gorenji Savi, tekmovanje v smučarskih skokih na plastični skakalnici; ob 20. uri, kolesarske dirke za nočni kriterij; 4.8., ob 7.30, začetek mednarodne kolesarske dirke po ulicah Kranja; v galeriji Mestne hiše, razstava del slikarja Vinka Tuska; v Mali galeriji, razstava grafik koroškega slikarja Vernerja Bega; v Prešernovi hiši, razstava slik starih mojstrov iz de-pojev Gorenjskega muzeja.

Prijeten oddih na turističnih kmetijah v okolici Škofje Loke

Na zgoščen način predstavljamo 14 turističnih kmetij iz okolice Škofje Loke. To je majhno slikovito mesto, enako oddaljeno od Ljubljane in njenega letališča Brnik - približno 20 km. Tudi navedene kmetije so povečini blizu mesta, povezane z dobro vzdrževanimi lokalnimi cestami. Na teh turističnih kmetijah boste postreženi sicer po domače, vendar kakovostno, saj so vse gospodinjice opravile strokovne tečaje iz streebe in sanitarnih higienskih normativov. Hrana je močna in zdrava ter po dogovoru z gospodinjjo prilagojena željam gostov.

Na te kmetije so vabljeni zlasti tisti gosti, ki si želijo miru in sprostitve v okolju, kakršno najbolj pogreša sodobni človek v velikih mestih.

JOŽE PORENTA - MARKO

Crngrob 5, 64209 Žabnica

Nova sodobno usmerjena kmetija na položnem pobočju nad Soriškim poljem med Kranjem in Škofjo Loko. Dostop: od ceste Kranj - Škofja Loka se v vasi Dorfarje odcepi asfaltni krak od vasi Crngrob - 2 km. Kmetija leži 200 metrov pod znamenito crngrobško cerkvico, ki s'lovi kot eden največjih in najlepših spomenikov gotške dobe na Slovenskem. S turizmom so začeli leta 1984.

MILOŠ STANONIK - BRDAR

Vinharje 10, 64223 Poljane

Samotna kmetija na razglednem slemenu (645 m). Dostop: iz Poljan, ki so 15 km od Škofje Loke, čez Poljansko Soro v smeri Črni vrh in Vinharje še 5 km do vrha slemena, kjer stoji srednje stara kmetija, ki jo sestavljajo: 2 stanovanjski hiši, veliko gospodarsko poslopje in dvojni kozolec ter ob njem večje nabožno znamenje. Manjša hiša je v celoti namenjena gostom. Zaradi »dislociranih« sob posebej primerno za zaključene družbe. S turizmom so začeli med prvimi — že leta 1968.

LOJZE ERZNOŽNIK - KOČAR

Žirovski vrh 45, 64226 Žiri

Samotna kmetija 5 km iz Žirov na nadmorski višini 700 metrov. Dostop: iz središča Žirov v smeri proti Vrhniku oziroma Smrečju, po ca. 1 km levo za smerokazom »lovska koča«, gozdna cesta se po 4 km ovinkov vzpne do kmetije nad gozdom, tu levo rahlo navzdol še 300 metrov. Nova hiša nudi polni penzion. Izredni mir in samota, bogati malo obiskani gozdovi. Pri hiši je čebelnjak, tako da je v ponudbi tudi domači med.

MILKA JELENC - BIRT

Dražgoše 28, 64228 Železniki

Nudi samo prenočišče z zajtrkom. Dostop: iz Škofje Loke do železnikov in tu desno za smerokazom, skupaj 22 km asfaltirane ceste. Iz Radovljice v Kropo (11 km) in od tod še 6 km po slikoviti Partizanski cesti po obrskih Jelovcih. Vseskozi asfalt. Ker ne nudijo polnega penziona, priporočamo, da se gostje hranijo v vaški gostilni pri Urbanu ali v bližnjih Lajšah pri Štihlnu.

MATEJ DEMŠAR - ŽGAJNAR

Zapreval 13, 64223 Poljane, tel.: 064/65032

Ena prvih turističnih kmetij v škofjeloškem hribovju. Leži sredi vasi Zapreval, tik ob urejenih smučiških Starega vrha, 850 metrov visoko. Domačija je lepo prilagojena kmečke-

mu turizmu in posebej primerna za manjše zaključene družbe.

Dostop: lahko enak kot za kmetijo Hribovšek in od tod kratek spust v vas. Pozimi priporočajo dostop s sedežnico Stari vrh, ali z vozilom od spodnje postaje žičnice še 2 km lokalne ceste do Zaprevala.

PAVEL DOLENC - TAVČAR

Četena ravan 2, 64223 Polje, tel.: 064/65024

Najbolje ohranjena kmetija v starem slogu, z originalno fresko na fasadi in masivnim lesenim stropom v hiši z letnico 1799. Domačija stoji na južnem sončnem pobočju Starega vrha 900 metrov visoko.

Dostop: iz Škofje Loke v smeri proti Žirem le do Poljan - 15 km, tu desno proti Javorjam - 7 km, v zgornjem delu vasi (do tod asfalt) zavoj desno in še dva km do kmetije Tavčar v Četeni ravni. Vsa pot je dobro opremljena s smerokazi.

CIRIL KRAJNİK - POTOČNIK

Brezovica 5, 64220 Škofja Loka

Samotna kmetija na zahodni strani Lubnika, na zgornjem robu zaokroženih travnikov in njiv, ki jih obdajajo strnjeni pretežno listnati gozdovi. Hiša je nova in v njej nudijo kompletne apartma. Trgovine ni v bližini. Vsa živila nudijo na domačiji, ali pa jih prinese njihov sin, ki hodi vsak dan na delo v Škofjo Loko.

Dostop: iz Škofje Loke proti Žirem in takoj zunaj mesta pri desni odcepi proti Lubniku in Breznici. Do te vasi-ce 7 km dobre makadamske ceste in od vasi še 2 km levo do kmetije.

MATEVŽ DEBELJAK - PODMLAČAN

Jarčje brdo 2, 64227 Selca, tel.: 064/65089

Samotna kmetija na vzhodnem pobočju Starega vrha, ca. 2 km oddaljena od urejenih smučišč, ena od začetnic kmečkega turizma na škofjeloškem pobočju. Hiša ni nova, vendar je notranjost adaptirana in urejena.

Dostop: v Škofji Loki proti železnikom in po 6 km tik pred majhnim mostom levo proti žičnicam Stari vrh. Po 2 km v vasi Spodnja Luša spet levo čez potok (do tod asfalt) in še dobra 2 km ob smerokazih z napisom Podmlačan do kmetije.

VIKTOR KAVČIČ - SIVKAR

Javorjev dol 5, 64225 Sovodenj

Kmetija leži 850 metrov visoko, v sončni dolinici pod slemenom Mrzlega, od koder se odpirajo široki razgledi na primorsko in gorenjsko stran. Na kmetiji so vajeni tradicionalne samoskrbe, saj sami pripravljajo mesne

izdelke, sir in sadni mošt. S turizmom so začeli leta 1983.

Dostop: iz Škofje Loke v smeri Cerkno do vasi Sovodenj (ca. 5 km), od tod odcep levo za Javorjev dol, še 4 km lokalne makadamske ceste. Ugoden dostop iz Primorske skozi Cerkno (ca. 15 km) ali iz Notranjske, saj je iz Logatca čez Rovte in skozi Žiri okrog 35 km.

FRANC MIKLAČIČ - MARTINOVČ

Dolenja ravan 2, 64223 Poljane, tel.: 064/65103

Kmetijo odlikuje izredna domačnost, saj je še vse v starem slogu, vendar ob kvalitetni postrežbi, tako da imajo že od leta 1978 svoje stalne goste. Domačija stoji na zahodnem pobočju Malenskega vrha, 660 metrov visoko, prav nasproti širokega Blegoša (1.520 metrov). Turistične sobe so v posebni stavbi zraven domačije, v pritličju je družaben prostor s kaminom.

Dostop: v Škofji Loki zavijemo proti Poljanski dolini, to je za Žiri, v Hotavljah pri Gorenji vasi desno z glavne ceste in mimo kamnoloma znanega marmorja (od tod asfalt), še 5 km makadama. Vseskozi od Hotavlj se je na vseh razpotjih treba odločati za desno smer. Ko se pot dvigne iz grape je še 300 metrov strmega vzpona do gručne poslopj, kjer je prva levo opisana kmetija.

TONČKA AŽBE - HRIBOVŠEK

Zapreval 4, 64223 Poljane, tel.: 064/65030

Novozgrajena hiša zraven stare kmetije, ki stoji tik ob urejenih smučiških Starega vrha. Z nadmorsko višino 960 metrov je trenutno najvišje ležeča turistična kmetija v škofjeloškem hribovju.

Dostop: enak kot do kmetije Tavčar v Četeni ravni, le da od tod še 700 metrov naprej, in ko cesta prečka del smučišča, v gozdičku levo za smerokazom še 200 metrov do kmetije. Izpred hiše je razgled na Karavanke in Kamniške Alpe.

ALOJZ KOBLAR - EKAR

Sp. Sorca 19, 64229 Sorica

Dostop: iz Škofje Loke do Sorice 30 km asfaltirane ceste. Če ni zimske zapore, je ugoden dostop tudi iz Bohinja čez Soriško planino — iz Bohinjske Bistrice ca. 16 km, od tega 9 km asfalta; s primorske strani iz Podbrda ca. 12 km, od tega 6 km asfalta. Ker nudijo samo prenočišče z zajtrkom, priporočamo le kot izhodišče za planinske ture in smučanje na Soriški planini.

MILKA KEJŽAR - ŠORIN

Zg. Sorica 9, 64229 Sorica

Nudi samo prenočišče z zajtrkom. ANGELCA KRŽIŠNIK - POVLIČ

Podobeno 1, 64223 Poljane, tel.: 064/65142

Nudijo polpenzion.

Dostop: iz Škofje Loke do Poljan, sredi vasi se odcepi cesta za Javorje (delno asfalt) in pri dobrih 2 km je sredi idilične dolinice vas Podobeno. Pri hiši sta zakonca Kržišnik s tremi otroki šolarji.

Nogometaši še vedno v središču pozornosti

Razburljivo, toda ne na igriščih

Včerajšnji dan je bil za ljubitelje nogometa v Italiji dokaj razburljiv. To pa ne zaradi nekaterih prijateljskih tekem, v katerih so bili seveda izidi pričakovani.

Razburljivo je bilo predvsem zaradi dveh znanih in že dolgočasnih afer. O zadevi Padova poročamo na drugem mestu. Zelo napeto pa je bilo v Milanu okoli priziva ROME, ki ga je vložila glede svojega igralca Falcaa. »Nogometna novela«, ki je že nekaj časa vznemirjala navijače

Villach — Udinese 0:5
CELOVEC — V prijateljskem nogometnem srečanju je Udinese sinoči v Celovcu zanesljivo in visoko premagal avstrijskega drugoligaša Villach s 5:0.

DOKONČNA ODLOČITEV

Padova v C-1 ligo Cagliari drugoligaš

RIM — Zvezna prizivna komisija italijanske nogometne zveze je zavrnila vse prizive glede drugoligaškega prvenstvenega srečanja Taranto - Padova.

Padova je zato dokončno obsojena na izpad v C-1 ligo, med drugoligaši pa bo tako nastopal Cagliari. Prizivno sodišče je v celoti potrdilo sankcije nogometne disciplinske komisije z dne 19. julija.

Tudi obtožbe do igralcev so ostale nespremenjene. Nogometaš Taranta Dino Bertazzon je izključen za 30 mesecev, njegov soigralec Vito Chimeniti za pet let kot tudi Angelo Frappampina, Giovanni Sgarbossa in Fabrizio Paese (vsi Taranto). In za pet let je izključen tudi bivši odbornik Padova Angelo Zarpelon.

Končala se je tako ta »žalostna afera«, ki ne meče slabo luč le na drugoligaško prvenstvo, temveč na ves italijanski nogomet.

Rome, se je nadaljevala že v včerajšnjih jutranjih urah, ko so se v prostorih zveze predstavili odvetniki zainteresiranih strank (brazilskega nogometaša Falcaa in Rome). Po sestanku s predstavnik kolegijsa so bili vsi odvetniki in še posebno Falcaovi zelo zadovoljni. V poznih urah pa je prišla nepričakovana odločitev: kolegij je sprejel priziv Rome in tako so Falcao in njegovi odvetniki ostali na cedilu. Odvetniki so bili po odločitvi skoraj šokirani in so le s težavo skrili svoje ogorčenje.

»Priča smo veliki nogometni krivici«, so izjavili. Po drugi strani pa je odvetnik Rome izrazil vse svoje zadovoljstvo. »Novela« se bo te dni verjetno nadaljevala z vsemogočimi komentarji.

Falcao, ko je sinoči v Braziliji iz-

vedel za odločitev, pa ni hotel dati nobene izjave.

Sedaj pa nekaj o prijateljskih tekmah. Fiorentina A (strelci: Iorio, Massaro in Battistini) je premagala Fiorentino B (strelci: Passarella) s 3:1. Za prvo moštvo je igral tudi Socrates. Z dvema zadetkoma Torressanija je Cremonese A premagal Cremonese B. Brescia pa je odpravila skromno moštvo Cloza kar s 13:0.

Zdravstveno stanje pilota

Vatarena dokaj kritično

BUENOS AIRES — Zdravstveno stanje finskega pilota Arija Vatarena, ki je imel hud incident med prvo etapo avtomobilskega rallyja Argentine, je dokaj kritično. Z lažjimi poškodbami pa jo je skupil njegov navigator, Anglež Terry Harryman.

Nogomet: mednarodni turnir v Splitu

Hajduk zaslužen prvi

Hajduk — Sarajevo 1:0 (1:0)

STRELEC: v 59. min. Slišković. HAJDUK: Pudar, Španjić, Petrović, Gudelj, Kalinić, Petelinović, Andrijašević, Slišković, Jerolimov (Delić), Asanović, Čelić (Tipurić).

SARAJEVO: Djurković, Bošnjak, Kapetanović, Vujičević, Juerišić, Hadžibegić, Jakovljević, Vukičević, Teste-režić, Merdanović, Pašić.

SODNIK: Glavina (Split). GLE-DALCEV: 20.000.

SPLIT — Domači Hajduk je zaslužen osvojil prvo mesto na mednarodnem nogometnem turnirju za 12. trofejo Marjan. Splečani so si prestižni pokal prisvojili s sinočnjim zmago v odločilnem srečanju proti državnim prvakom Sarajeva.

Glavni junak tega srečanja (sicer pa vsega turnirja) je bil Blaž Slišković, ki ni samo dosegel zmagovitega

zadetka, bil je tudi daleč najboljši mož na igrišču. Slišković je tudi prejel priznanji za najboljšega igralca in za najboljšega strelca turnirja.

O samem srečanju lahko povemo, da je bilo dokaj mirno in da končno nismo prisostvovali neljubim dogodkom iz prejšnjih dveh tekem. V prvem polčasu so imeli terensko premoč Sarajevčani, v drugem pa domačini.

KONČNA LESTVICA: 1. Hajduk Split 4; 2. Sarajevo 2; 3. Avellino 0. (nb)

Baumann in Davis

se bosta odpočila

MONTREAL — Zaradi utrujenosti (stalni treningi in nastopi) sta kanadska plavalca Alex Baumann in Victor Davis odločila, da bosta leto dni počivala.

DREVI V ŠTANDREŽU

Občni zbor ŠD Juventina

Drevi se bodo na rednem občnem zboru zbrali odborniki in prijatelji športnega društva Juventina iz Štandreža. Skupščina, ki se bo začela ob 20.30, bo v prostorih Doma Andreja Budala. Občni zbor Juventine je nedvomno pomemben trenutek v delovanju tega društva, ki se je prav v zadnjem obdobju znašlo v začasnih težavah. Zato je prav, da se ga štandrežci polnoštevilno udeležijo.

Gornjim Sovodnjam

turnir na Peči

Na Peči se je končal turnir v odbojki in malem nogometu, ki so ga pripravili v okviru poletnega praznika. Posebnost prireditve je bila v tem, da so isti igralci nastopali v obeh panogah. Najbolje so se izkazali športniki iz Gornjih Sovodnj.

Izidi zadnjih srečanj:

Odbojka: Vrh — Gornje Sovodnje 2:0; Peč — Spodnje Sovodnje 2:0.

Nogomet: Peč — Vrh 1:1; Gornje Sovodnje — Spodnje Sovodnje 2:1.

Končna lestvica: 1. Gornje Sovodnje; 2. Vrh; 3. Rupa — Peč; 4. Spodnje Sovodnje.

kratke vesti - kratke vesti

Med 14 kandidati za OI leta 1992 tudi Beograd

LAUSANNE — Mednarodni olimpijski odbor je sporočil, da je uradno 14 mest prijavilo svojo kandidaturo za organizacijo OI leta 1992. Sedem za letne: Beograd, Barcelona, Amsterdam, Birmingham, Brisbane, Novi Delhi, Pariz ter sedem za zimske: Cortina d'Ampezzo, Anchorage (Alaska), Albertville (Francija), Berchtesgaden (ZRN), Falun (Švedska), Lillehammer (Norveška) in Sofija (Bolgarija).

Davisov pokal

V okviru četrtfinala Davisovega teniškega pokala bodo od danes do nedelje naslednja srečanja: ZRN - ZDA, Indija - Švedska, Avstralija - Paragvaj in Ekvador - ČSSR.

Šibenka tretja

CISTERNINO (Brindisi) — V tem kraju se je končal mednarodni košarkarski turnir, na katerem je s tremi zmagami zanesljivo osvojila prvo mesto ameriška ekipa Chesterfield All Star San Marino, ki je v odločilni tekmi premagala apulijsko mo-

štvo Chaffoteaux Maury kar s 107:79 (59:42). Jugoslovanski prvoligaš Šibenka pa je osvojil tretje mesto, s tem da je premagal ameriško moštvo Bradley University s 85:80 (47:43). KONČNA LESTVICA: 1. Chesterfield 6; 2. Chaffoteaux 4; 3. Šibenka 2; 4. Bradley University 0.

Maradona v Italiji

RIM — Argentinski nogometaš as Diego Maradona je včeraj prispel v Italijo. Na rimskem letališču ga je pričakala velika množica časnika-jev, fotoreporterjev in navijačev. Mnogi od le-teh so prišli neposredno iz Neaplja, da bi pozdravili argentinskega asa.

Van De Korput pri Kölnu

KÖLN — Nizozemski nogometaš Michel Van De Korput, ki je pred leti igral za Torino, je podpisal pogodbo z zahodnonemškim prvoligašem Kölnom.

Szalma 8,29 m

BUDIMPEŠTA — Laszlo Szalma je osvojil naslov državnega prvaka v skoku v daljino z znamko 8,29 m.

Blížnje delovanje SPDT

SPDT prireja v torek, 6., in v sredo, 7. t. m., izlet z osebnimi avtomobili, in sicer na Triglav ob priliki 90. obletnice postavitve Aljaževega stolpa. Proslava bo v sredo zjutraj na vrhu Triglava, v primeru slabega vremena pa bodo slovesnost premaknili v Triglavski dom na Kredarici. Vse informacije in pa vpišovanje telefonsko pri odbornikih SPDT Aleksandru Sirku, Vojku Slavcu in Dušanu Jelinčiču na Primorskem dnevniku (tel. 794-672).

Naslednji važnejši izlet pa bo v nedeljo, 8. septembra, na Koroško z vzponom na Obir. Vse podrobnosti bomo še javili.

Planinstvo po Radiu Trst A

Pred kratkim se je na Radiu Trst A zaključil šestmesečni cikel planinskih oddaj alpinista Igorja Skamperleja z naslovom »Smer: Slovenske gore«. Avtor je v teh oddajah, kot že sam naslov dokazuje, opisal svoje alpinistične izkušnje v slovenskih gorah, po drugi strani pa je obravnaval te gore z vseh vidikov, od geografskega in geološkega, pa še do sociološkega.

V »Beležkah« v trimesečju od začetka julija do konca septembra Davor Zupancič opisuje svoje alpinistične dogodivščine v Himalaji, pa tudi drugod. Beležka je na sporedu ob petkih od 11.30 do 11.35.

iz planinskega sveta

85. obletnica Slovenskega planinskega društva na Koroškem

Pred kratkim je bilo na Zahomski planini, to je na italijansko - avstrijski meji v Ziljski dolini, planinsko srečanje, ki so ga skupno priredila Slovensko planinsko društvo na Koroškem, športno društvo iz Zahomca in Slovensko prosvetno društvo Zila iz Ziljske doline. Prilika je bila dana ob 85. obletnici obstoja Slovenskega planinskega društva na Koroškem.

Vreme nam ni bilo zelo naklonjeno, saj je zglodalo, da bo kar naenkrat začelo deževati, zaradi tega tudi ni bilo pričakovane udeležbe. Vendarle, tisti, ki smo bili prisotni, saj najpogumnejši so kar prikorakali peš do vrha planine, smo prisostvovali lepemu za nas prirejenemu Slovenskemu dnevu.

Najprej je bila maša, ki jo je daroval slovenski župnik Trap, nato pa so bili na vrsti še slavnostni in zahvalni govori. Po tem uradnem delu se je začel zabavni del raznih iger in planinskih pesmi. Prostovoljni planinci so pripravili »barbecue« in postregli vsem prisotnim. Proti koncu, kot je lepa slovenska navada, smo

vsi skupaj zapeli naše gorske in domače pesmi. Pri tem moram poudariti, da smo se udeležili jubileja Planinskega društva na Koroškem tudi nekateri Slovenci iz Italije, oziroma iz Zibnic in Ukeve, katere je vodil predsednik Slovenskega kluba Kanalska dolina tov. Niko Ehrlich. S tem je hotel Slovenski klub pospešiti svoje prijateljske stike s sobraty iz Koroške, seveda izraziti svojo pripadnost slovenski manjšini, ki se bori na tej in na drugi strani meje za priznanje in za pravice, ki ji pripadajo. Anton Sivec

Obnavljanje Zavetišča na Snežniku

Že nekaj let planinci Planinskega društva Snežnik iz Ilirske Bistrice obnavljajo Zavetišče na Snežniku. Vrh je namreč poleti in pozimi zelo obiskana izletniška točka, zato je prav, da utrujene obiskovalce sprejme urejena koča.

Vrh je dobre štiri mesece in več vključen v led in sneg, zato je fasada zavetišča potrebna dobre zaščite. Planinci so se odločili, da bodo nanjo montirali plastificirane pločevinate plošče, na vsa okna pa trdna kovinska polkna, s čemer bodo dosegli tudi boljšo toplotno izolacijo.

Plavanje: pred EP v Sofiji

Vzhodne Nemke tudi tokrat brez enakovrednih tekmic

SERGIJ TAVČAR

V športu, kot je plavanje, kjer se nove zvezde porajajo iz dneva v dan in so posamezni dosežki lahko bistveno različni od prireditve do prireditve, kar se posebej velja za ženske panoge, so vsaka predvidevanja zelo težka in se prav lahko zgodi, da se vrednosti na papirju krepko razhajajo od tistega, kar se potem pripeti v bazenu. Kljub temu pa lahko mirne duše za prihodnje evropsko prvenstvo v Sofiji napovemo naslednje: plavalke iz Nemške demokratične republike nikakor ne bodo presegle uspeha iz prejšnjega prvenstva v Rimu in da bo tekmovalje v Sofiji neprimerno bolj kvalitetno od olimpiade v Los Angelesu. Lani na OI namreč Vzhodnih Nemk ni bilo in vsi vemo, da je že več kot 10 let, da so plavalke iz NDR povsem nepremagljive v skoraj vseh panogah. Prvi del gornje trditve pa se zelo lahko da pojasniti z dejstvom, da so pred dvema letoma v Rimu »valkirije« iz NDR dosegle popoln uspeh (!): dosegle so namreč v vsaki posamezni tekmi prvi dve mesti (in to samo zato, ker iz vsake države lahko nastopata v vsaki panogi kvečjemu po dve tekmovalki), oh tem pa so seveda suvereno zmagale v vseh štafetah. Bolje kot tako pa je seveda nemogoče.

Že iz tega uvoda je torej jasno, da obstaja pravcati prepad med vrednostjo ženskega plavanja v NDR in tistega v vseh ostalih evropskih državah: v veliki večini primerov je torej težje priboriti si mesto v reprezentanci kot potem osvojiti kolajno na evropskem prvenstvu.

Poglejmo si torej najprej izide državnega prvenstva NDR, ki je bilo v začetku junija v Leipzigu in ki je obenem bilo kot zbirno tekmovalje za EP. Velja seveda takoj pripomniti, da se je vpliv olimpijskega bojkota še kako poznal tudi pri vzhodnonemških plavalkah: padel je bil le en svetovni rekord (Silke Hörner 2'28"33 na 200 m prsno), ob tem pa je kratkomalo izginilo nekaj imen, ki so še do lani bila pojem ženskega plavanja. Tako na primer ni bilo Petre Schneider, kraljice mešanega sloga, ni bilo kraljice sprinta Brigitte Meineke, tako je na primer Ute Geweniger, prvo ime EP v Splitu in Rimu, dosegla le skromno drugo mesto na 200 mešanem itd. Kljub temu pa niso v NDR ostali križem rok: jasno obdobje demotivacije slavnih imen so izkoristili za takojšnjo menjavo generacij in pojavila so se imena, ki so bila do nedavnega bolj ali manj neznana. V glavnem so to 15-letnice, med katerimi bi našli le nekaj imen, ki bodo gotovo postala zelo znana v Sofiji. To so: Heike Friedrich iz Karl-Marx Stadta, ki je v Leipzigu zmagala na 100 in 200 m prosto s časoma 56"34 in 2'00"06, ki jo postavlja v vlogo favoritinje za zmago v Sofiji; Manuela Stellmach iz Berlina, druga za Friedrichovo na obeh krajših progah prostega sloga; Kornelia Gressler iz Erfurta, bivša evropska mladinska prvakinja iz Luksemburga, ki je s časom 1'00"20 na 100 m delfin velika favoritinja za zmago v tej panogi, in še bi lahko naštevati.

Če ob teh novih zvezdah dodamo še priznane šampionke, kot so svetovna rekorderka na 200 m prosto in odlična hrbltašica Kristin Otto, dvakratna evropska prvakinja iz Rima na 400 in 800 m prosto Astrid Strauss, svetovna prvakinja in rekorderka na 200 m hrbtno Kornelia Sirch, evropska prvakinja na 400 m mešano Kathleen Nord, svetovna rekorderka na 100 m prsno Sylvia Gerasch, potem lahko brez večjih obotavljanj napovemo tudi za tokrat popolno dominacijo plavalk iz NDR.

Vprašanje: kdo se jim lahko zoperstavi? Imen je zelo malo: evropska rekorderka na 100 m delfin Tatjana Kurnikova iz SZ, ki pa letos še ni pokazala zadovoljive forme; Britanka Sarah Hardcastle, odlična lani v Los Angelesu na 400 in 800 m prosto, ki bi lahko izkoristila relativno slabo točko pri Vzhodnih Nemkah, to sta daljši progi prostega sloga; odlična Bolgarka Tanja Bogomilova, ki je letos na balkaniadi v Irakilu dosegla vrhunski rezultata v prsnem slogu (1'09"02 in 2'28"72) in ki bi lahko dobro izkoristila domači bazen. Potem še običajni nizozemski sprinterki Van Bentum in Verstappen. S tem pa bi bilo tudi naštevanih konec.

Kam sodijo v ta okvir plavalci in plavalke iz Italije in Jugoslavije? Kar se tiče Italijanov, nekaj smo že povedali včeraj, ko smo omenili krizo Giovannija Franceschija ter odlična prsaša Minervinija in Carbonarija. Dodali bi še drugega plavalca mešanega sloga Maurizia Divana, ki je doslej vedno živel v senci Franceschija, ob tem bi pa vseeno zapisali, da italijansko plavanje, kljub odlični srednji ravni vsega gibanja, zadnja leta ne uspeva več spraviti na površje res velikih imen: tako je na primer nepričakovano padla raven moškega prostega sloga, ki je bila vedno paradna disciplina italijanskega plavanja. Pri ženskah je situacija bolj ali manj enaka: odlična srednja raven brez »špic«. Po našem mnenju edina, ki bi lahko res dobro plavala v Sofiji, je hrbltašica iz Bologne Lorenza Vigarani, ki je letos kar za dve sekundi izboljšala državni rekord na 200 m hrbtno (2'16"30) in ki vidno in hitro napreduje.

Jugoslovansko plavanje je »zgoda zase«. S prenehanjem aktivnosti Boruta Petriča in s služenjem vojaškega roka brata Darjana, ki bo torej v Sofiji zelo daleč od zaželenih form, je jugoslovansko plavanje prišlo na točko, kamor spada: nikamor. Zanimiva anekdota: Jugoslovanska plavalna zveza je na nedavnem državnem prvenstvu postavila norme za posamezne panoge, po katerih bi plavalec, ki bi jih premagal, dobil vzornico za evropsko prvenstvo (ki je med drugim v Sofiji, nekaj ur avtobusa od Beograda). Normo so premagali štirje plavalci: Ravenčan Sandi Ambroz (200 m hrbtno), Splečan Hrvoje Barić (100 m delfin), Beogražan Mlade Kapor (100 m prosto: 52"13, jug. rekord) in Darja Alauf iz Trbovelj (100 in 200 m hrbtno). »V redcu« je rekla Zveza, »lahko greste v Sofijo, pot in bivanje pa si plačate sami, ker mi imamo denarja samo za Darjana Petriča in enega trenerja.« Ob tem mislimo, da je vsak komentar odveč.

prave v tuja gorstva pri Planinski zvezi Slovenije je potrdila udeležbo Staneta Belaka, Marjana Kregarja, Andreja Štremfelja in Iztoka Tomazina. Njim se bosta verjetno pridružila še dva spremljevalca. KOTG hkrati obvešča, da je možnost, da z njimi odide še šest do osem članov, ki bi odšli na trekning okoli Anapurne. Cena prevoza je dokaj ugodna (660 dolarjev). Zainteresirani naj se takoj javijo na PZS ob uradnih urah, Dvorčakova 9, Ljubljana (tel. 003861-312553).

Za inštruktorja v šolo v Manangu bosta odšla Andrej Štremfelj in Peter Markič, iz Hrvatske pa se jima bo pridružil še Stipe Božič. Odhod bo 9. avgusta.

totip

1. — prvi	1 X
drugi	X 2
2. — prvi	2 X
drugi	X 2
3. — prvi	1 X 2
drugi	2 1 X
4. — prvi	2 X
drugi	X 1
5. — prvi	X 1 2
drugi	1 2 X
6. — prvi	2 X
drugi	1 X

Dhaulagiri in šola v Manangu

Od 1. do 5. septembra bo odšla na pot štiričlanska slovenska odprava na Dhaulagiri. Komisija za od-

Obisk pri športnih organizacijah na Goriškem

Olympia - kako razviti zamisel o združenih odbojkarški ekipi

Stefan Cotič je dolgoletni igralec, sedaj pa še kapetan in trener mladinskih ekip pri društvu Olympia iz Gorice. Ker je precej angažiran na odbojkarškem področju smo ga vprašali za nekaj mnenj o sodobnih odprtih vprašanjih na področju goriške odbojke.

Kaj meniš o zamisli goriške združene ekipe?

Tema je zelo aktualna. Dejstvo pa je tudi to, da ni prišlo še do nobenih sestankov na višji ravni. Delno je tudi krivo poletno obdobje, v katerem ljudje odhajajo na počitnice. Mnogo se govori, v glavnem pa so igralci Olympia, lahko povem, da se o tem med nami precej govori. Več ali manj si želimo, da bi se združitev konkretizirala. Večina je mnenja, da bi bilo vsaj vredno poskusiti.

Mislim, da športniki na obeh straneh mislijo na združitev predvsem, ker se poraja možnost boljših uspehov v prvenstvih. Če na podrobno analiziramo položaj lahko ugotovimo, da problemi niso mrvice. Npr. težkoče bi nastale, če bi utegnili napredovati v C-1 ligo. Tu je že problem na pol profesionalnega udeleževanja. Vse to pa ima svoje posledice. Konkretno bi morala ekipa stati na izredno solidni strukturi. Organizacija bi morala biti brezhibna in pogoji za finansiranje res zelo dobri.

Poleg tega bi rad poudaril, da

obvestila

KOŠARKARSKA KOMISIJA ZSSDI obvešča, da sprejema prijave za začelniški trenerski tečaj, ki bo potekal od 15. do 30. avgusta v Borovem športnem centru na stadionu 11. maja v Trstu. Zanimati se na tečaj lahko prijavijo v tajništvo združenja tudi telefonsko 040/767304.

SZ SLOGA vabi na tradicionalni ŠPORTNI PRAZNIK, ki bo jutri, 3., in v nedeljo, 4. avgusta, v prostorih Gospodarske zadruge v Bazovici. Za prijetno razpoloženje bo poskrbel ansambel TAIMS.

Pogovor z enim od glavnih pobudnikov SŠI o Križmanovem podlistku »Zvezde in zvezdice« Bojan Pavletič: Igre so bile mobilizacija, aktivizem, pa tudi politika

Danes zaključujemo intervju s prof. Pavletičem o vlogi in pomenu Slovenskih športnih iger ter o Križmanovem podlistku »Zvezde in zvezdice«, v katerem je avtor obravnaval za zamejski šport izredno važno problematiko SŠI. Na tem mestu pozivamo vse tiste, ki bi radi še kaj dodali, pojasnili ali izrazili kako mnenje, pač pozitivno, pa tudi kritično, o Slovenskih športnih igrar ali pa izrecno o podlistku, naj se pismeno, pa tudi osebno oglasijo v športnem uredništvu Primorskega dnevnika.

»Športne igre so bile za ustanovitev naših športnih društev neprecenljive vrednosti. Mislite, da bi bil razvoj naše telesne kulture mogoč tudi brez teh iger?«

Nobenega dvoma ni, da bi se naša telesna kultura razvila tudi brez teh iger, vprašanje pa je, kako in koliko. Športne igre so bile namreč izredna stimulacija, ki je bila vsakemu našemu človeku blizu ter je bila umerjena po kraju in času ter razvoju. Spomnim se, da smo do določene mere stimulirali celo v bistvu negativne vrednote, kot je n.p.r. lokalpatriotizem, da smo spodbudili nastajanje raznih športnih organizacij.

Iz istega vzroka se je Bor, kot nosilec iger, vsako leto odrekel samostojnemu nastopu na tej manifestaciji in je nudil igram zgolj svoje materialne in organizacijske usluge. S tem

obstaja še druga plat medalje. Sprašujem se, če se združitev splača, ker so cilji res težko dosegljivi. K temu pripominjam, da bi morala vsa goriška odbojka sodelovati. Mladinske ekipe vseh društev bi morale biti rezervoar za prvo ekipo.

Med igralci Olympie pa so tudi taki, ki jih športni uspehi sploh ne zanimajo. So za združitev, ker si želijo večje družabnosti. Poleg tega mislim, da bi problemi z delom marsikomu delali preglavice, če bi res trdo trenirali. Tudi kampanilizma ni treba postavljati v stran. Ta pride najbolj do izraza, ko so derbiji. Vseeno pa je to, po mojem mnenju, ena od manj premisljivih ovir.

Drugi problem je tudi ta, da Olympia gradi telovadnico. Da to ne bo ovira, se ni še vzelo v pošt. Mislim pa, da bo tudi tu kamen spotike. Mnenja pa sem, da za potrebe združene ekipe nobena naša telovadnica ne pride v poštev. Premajhne so za publiko. Seveda uspehi bi pogojevali prisotnost navijačev. Ti pa imajo pravico po udobnih sedežih. V Gorici bi prišli zato v poštev le telovadnica UGG in pa Stella mattutina.

Kaj misliš o novih pravilih, ki omejujejo starostno dobo igralcev?

Glede na nova pravila, bi ne imela Olympia velikih težav, ker je prva ekipa zrastle iz pomladka. Boljši igralci bi seveda radi napredovali. Tako bi starejši dobri igralci lahko še naprej igrali. Kakovostnega pomladka pa za enkrat še ni dovolj. Tudi na tem področju bi moralo biti delovanje dosti bolj usklajeno.

V Sovodnjah ste poizkusili združeno ekipo...

Na mednarodnem turnirju v Sovodnjah je nastopila pokrajinska selekcija, ki je bila sestavljena iz ve-

čine slovenskih igralcev. To naj bi bil prvi korak do uresničitve združene ekipe. Drugo priliko bomo imeli še avgusta v Slavovskem brodu. Pokrajinska ekipa je bila vabljen v ta kraj in tu bodo morali slovenski igralci pokazati kolikšna je kakovost te ekipe.

Kaj pa glede naraščaja?

Tudi na tem področju bi morali imeti ojačeno združeno ekipo. Seveda, če bi prišlo do konkretizacije te zamisli. Mislim, da bi imela na mlade igralce velik vpliv. Vsak bi si želel postati član takega moštva. Ta trenutek je vredno izkoristiti, ker so drugi športi na Goriškem zašli v krizo. Treba je izkoristiti priložnost, da ne bomo zamudili ugodnega trenutka.

Kako imate organiziran naraščaj pri Olympiji?

Za to področje skrbiva jaz in moj brat Marko. Midva skrbiva za moški naraščaj in miniodbojko. Če pa bi grafično orisali odbojkarški odsek pri Olympiji bi lahko rekli to: na moškem področju imamo člansko ekipo, ki nastopa v C-2 ligi, poleg tega pa imamo še drugo moštvo, ki nastopa nižje. Nato pa imamo še ekipo mladincev, ekipo pod 15. letom in miniodbojko. Ženska vrsta pa je sestavljena iz članske ekipe, mladink in miniodbojkaric.

Pred petimi leti smo se zavedali važnosti podmladka. Predvsem pa smo si hoteli zagotoviti igralce za prvo ekipo, ker nismo hoteli kupovati igralcev italijanske narodnosti. Za zaključek bi rad še enkrat poudaril, da združeno ekipo velja ustvariti, vendar na zelo resni in skrajno organizirani ravni. Mislim, da je zato nujno, da se strani sestane in da se nato javno opredelita za to ali ono rešitev.

MARKO JARC

Članska ekipa Olympie, ki je v sezoni 1984/85 nastopala v C-2 ligi

DAVOR
ZUPANČIČ

10. Dnevnik z odprave SPDT na Južno Anapurno

Stisnili smo se v spalne vreče in na tihem upali, da bo kmalu vsega konec. Toda nevihta je ponoči še bolj razdivjala in prepričan sem bil, da nam bo vsak trenutek strgala tanko, a vendar tako koristno platno iznad glave. Vilkota je vso noč mučil strašen glavobol in je potuhnjen v spalni vreči ves čas molčal. Sam pa sem skušal preprečiti, da bi sneg, ki ga je potiskal močan veter, udrl v našino bivališče. Zaman sem se trudil. Sneg je silil skozi vsako najmanjšo špranjo in kaj kmalu pokrnil tla.

Ko je prva luč nastajajočega dne osvetlila popolnoma zasneženi bazni tabor, se je nevihta, nenadoma kot je izbruhnila, tudi poglobila. To strašno noč smo prebili, ne da bi zatisnili očesa. Ko nam je sonce že pošljalo svoje tople žarke, je Lenard prvi stopil iz šotora, se ozrl okoli in hipoma prestrašeno zavpil: »Kuhinjskega šotora ni več!«

»Se ti meša?«, se je glasil naš skupen odgovor.

»Ne, ne, čisto resno govorim. Ostali so samo količki, platno je izgubilo. Tudi kuharja in nosača ni nikjer videti.«

Silno nas je prizadelo. Ugibali smo, kam naj bi se bila nepalska prijatelja zatekla pred nevihto. Najprej smo pomislili, da sta kar sredi noči prestrašena zbežala do spodnjega tabora. Ali pa da sta čepela pod kako skalo, ki jima je bila v boljše zavetje kot velik, vetru izpostavljen kockast šotor. Odločno smo se izogibali misli, da jima je neurje čez noč odneslo vse in da sta potem ostala zmrznjena pod snegom.

Ko sem tudi sam stopil iz šotora, me je pretreslo. Kjer je prejšnji večer stala bazna kuhinja in kjer smo si uredili skladišče, je bilo sedaj polno snega. Na gladki, nedotaknjeni beli površini, so štrleli le količki šotora. Ko sva nameravala odkopati sneg, je Lenard nenadoma zadel ob človeško telo, ki je popolnoma zasneženo ležalo zavito v oranžno platno. Grobo prebujen, je v hipu skočil pokonci naš kuhar Kami, takoj za njim pa tudi nosač. Še pošteno premražena sta nam pripovedovala, da je nevihta strgala platno, zato sta ga onadva snela, se vanj zavila in tako prespala dolgo noč.

Začuden in skoraj neveren sem opazoval. Njihova dogodivščina me je spominjala na strašne himalajske bivake, o katerih sem bral. Primerjal sem ta dva fanta z alpinisti kot sta Hermann Buhl ali Walter Bonatti, ki sta bila zaradi svoje trdoživosti in seveda uspeha, deležna mojega spoštovanja. Vedno sem mislil, da so bili tisti bivaki na velikih višinah izraz izredne fizične strukture redkih ljudi. Sedaj pa stojita pred menoj ta komaj dvajsetletna

fantiča, navidezno zelo šibka, ki sta komaj prespala tako mrzlo noč (temperatura je segala preko dvajset stopinj pod ničlo), pod snegom, brez spalne vreče, zavita samo v tenko platno šotora.

Vendar taka noč zbija najtrdnjšo voljo še najbolj prepričanemu alpinistu, tako sta tudi onadva sklenila, da takoj po zajtrku sestopita do začasnega nižjega tabora. Njima sta sledila tudi Milič in Vilko, katerega je še vedno mučil glavobol. Z Lenardom pa nisva glavola zapustila kraja, ki sva ga dosegla s takim napotom. Lotila sva se urejanja prostora in si kuhala čaj, ker je na takih višinah zelo važno, da človek zaužije precejšnjo količino tekočine.

Kami nama je v ljudno izročil peščico od lame blagoslovljenega riža in priporočil, da ga v nevarnosti plazov ali drugih težav zalučamo proti gori, s čimer bova umirila jezo bogov. Srčno sem se mu zahvalil in ga toplo pozdravil. Sedel sem se v sneg in se željno ozrl v nenavadno ogromno goro, ki je stala pred menoj. Južna Anapurna se je v jutranjem soncu mikavno svetlila in s prezirom gledala na našo, navadno, skromno smrtniko. Naenkrat sem si zaželel, da bi se »prehodil« po snežni strmini do začeta skalnatega skoka. Sklenil sem, da dosežem višino 5000 m, ki je do tedaj še nisem zmogel.

Rečeno - storjeno... Lenardu ni bilo do sprehajanja, zato sem ga pustil, da nadaljuje s svojim delom in se čisto sam podal proti gori. Tistega, morda najlepšega himalajskega dne, ne bom pozabil. Še nikoli nisem videl tako temno modrega neba, nikoli tako veličastnega gorovja in globokih dolin. Ki je višino meril pokazal točno 5000 m, sem se ustavil, izmučen sedel na skalo, ki je štrlela iz snega, in se predal tisočim občutkom, ki so me prevzemali.

Težave, ki smo jih imeli pri organiziranju odprave in ostre kritike nekaterih, sem v hipu pozabil. Vse sem bil svoje samote v himalajskem gorovju, pa tudi zame rekordne višine. V tistem radostnem trenutku sem upal, da bo kmalu konec težav in zaprek in da se bomo čimprej spoprijeli z orjaškim grebenom, ki je sedaj v vsej mogočnosti stal pred menoj.

Naenkrat sem se zagledal na šotore baznega tabora, se spomnil na prijatelja, ki me je tam nestrno pričakoval in se nejevoljno prisilil, da sestopim. Z otroškim navdušenjem sem mu pripovedoval, kakšen je svet na oni strani grebena. Toda prehitra hoja in višina, na katero nisem bil še dobera navajen, sta mi povzročila močan glavobol in čudne motnje po trebuhu.

našemu mlademu rodu samozavest, odločnost, možnost odločanja in upravljanja.

Igre so pomenile za mnoge naše ljudi, ki so kolebali v svoji narodni mladenosti, povratek k izvoru, odkritje lastnih korenin.

Igre so bile mobilizacija, aktivizem, bile so na določen način politika, posredno so bile humor, iz katerih je nastal STEDO itd.

Skratka, kakšna in kolikšna je naša telesna kultura, kot hčerka športnih iger vemo, o tem, kakšna bi bila brez njih, pa lahko le ugibamo. Taka kot je, prav gotovo ne.

»Bi lahko navedli nekaj 'zvezdic' iz SŠI, ki jih nismo zasledili v našem podlistku?«

Takih zvezdic je gotovo še za pravo rimsko cesto, toda osebno sem na tem področju prav »antiastronom«. Na teh igrar smo pač doživeli »sveta i svašta«, kot pravijo Srbi, toda to se dogaja povsod, kjer je skupaj mnogo ljudi, zlasti če so mladi in tekmujejo med seboj. Vsekakor so v mojem spominu v glavnem pretežno svetle »zvezdice«.

»Bi po vašem mnenju športne igre uspele tudi danes in kako bi jih moral prirediti, da bi se jih našli ljudje množično udeležili, pa s kakšnimi cilji bi danes lahko organizirali tako prireditve?«

Trdno sem prepričan, da bi se dalo

take igre spet prirediti, vendar ne po starem vzorcu. Vsekakor nima nobenega smisla prirediti iger zaradi iger samih, pač pa bi jih moral o-smisliti in vsebinsko približati današnjemu času in današnjemu človeku, listemu, ki postaja vse bolj odtujen celo samemu sebi. Zanimivo bi bilo o tem povprašati tudi druge naše športne delavce, zlasti tiste, ki so nekoč že nastopali na SŠI.

»Prirediti ste že več športnih manifestacij, kaj pa so za vas osebno pomenile športne igre?«

Upam, da ne boste razočarani: nič drugega kot razvijanje programa za razvoj našega športa. Bile so obveza, razpeta na obdobje desetih let in šele tedaj sem si oddahnil: naš šport je shodil in zaživel ter samostojno zadiral s polnimi pljuči. Športne igre so umrle in to smo prenesli brez posebne žalosti in travme. Nismo jih več potrebovali, vsaj ne za cilje, ki smo si jih zastavili in za doseglo katerih so bile le sredstvo.

Dobro in učinkovito sredstvo.

»Razen knjige Alda Rupla 'Telesna kultura med Slovenci v Italiji' in sedaj tega podlistka, ter knjige Dušana Jelinciča 'Zgodovina SPDT Trst', nimamo zamejci nič drugega, kar bi dajalo celovito podobo našega športa in telesne kulture nasplo. Ste pomislili, da bi se kot človek, ki je vseskozi sledil in dajal utrip zamejskemu špor-

tu, lotili obsežnejšega dela?«

Menim, da česa takega ne bi zmogel. Pa tudi moji osebni interesi se polagoma oddaljujejo od take dejavnosti. Menim, da zahteva tovrstno pisanje posebne lastnosti pri človeku, ki se zanj odloči in skoraj prepričan sem, da takih lastnosti nimam. Tega dela se bodo morali lotiti mlajši, če bodo menili, da ga je vredno opraviti. Sam jim bom prav rad posredoval tisto, kar o naši zamejski telesni kulturi vem.

Sicer sem pa prepričan, da je mlajši rod zapisovalcev dogodkov na tem področju dovolj usposobljen, da sam izpelje to nalogo. Dela Rupla, Jelinciča in zdaj Križmana to najbolj dokazujejo.

OD JUTRI DALJE

Nov podlistek
»New York, New York«

Z jutrišnje številko bomo začeli z novim podlistkom »New York, New York«, v katerem avtor in naš urednik Branko Lakovič opiše svoje spomine z dvomesečnega bivanja v ameriški metropoli. Avtor bo kajpak zabeležil tudi svoje vtise iz ameriškega športnega življenja.

Naročnina: mesečna 10.000 lir - celoletna 120.000 lir; v SFRJ številka 35.00 din, naročnina za zasebne mesečno 250.00, letno 2.500.00 din, za organizacije in podjetja mesečno 300.00, letno 3.000.00, letno nedeljski 800.00 din.

Poslani tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348
Za SFRJ - žiro račun 50101-603 45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnih trgovski 1 modol (šir 1 st. viš 23 mm) 43.000 lir. Finančni in legalni oglaš 2.900 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglaš 550 lir beseda. Ob praznikih povisek 20% IVA 18% Osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu Oglaš iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI

primorski

dnevnik

2. avgusta 1985

TRST UL. Montecchi 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije) - Tix 460270
GORICA Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD Stretto De Rubels 20
Tel. (0432) 731190
Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Osemnajst let po prekinitvi odnosov Odmrznitev v odnosih med Moskvo in Izraelom

TEL AVIV — Osemnajst let po formalni prekinitvi diplomatskih odnosov sta Izrael in Sovjetska zveza spet navezala tvoren dialog. Najpomembnejši političen korak je brzokone napravlila Moskva: z ene strani je prenehala zahtevati brezpogojen umik izraelskih čet z ozemelj, ki so jih zasedle leta 1967 z druge pa je predlagala, naj se Izraelci in Sirci začno pogajati o usodi Golana, ki si ga je leta 1981 prisvojil Izrael. Toda svez vetrič je zavejal tudi v Jeruzalemu: Peresova vlada je prenehala smatrati Sovjetsko zvezo za najhujšo sovražnico Izraela in ne zavrača a priori možnosti o udeležbi SZ na »globalnih pogajanjih«, da je javnost bližnjevzhodne krize, a sam državni poglavar Herzog je nedavno pisal v Kremelj in se laskavo izrazil glede sovjetskega prispevka k porazu nacizma.

V Izraelu je seveda mnogo takih, ki nasprotujejo odmrznitvi nasproti Moskvi in menda so prav oni tisti, ki so poskrbeli za to, da je javnost zvedela za oprezo obnovitev stikov s Sovjetsko zvezo; z namenom pač, da ponovno zblizanje med Jeruzale-

mom in Moskvo onemogočijo. Kaže pa, da jim to ne bo uspelo, saj ima Izrael, kot naglašajo britanski viri, interes, da Sovjetska zveza stvarneje poseže v bližnjevzhodna dogajanja, točneje v politiko sirske vlade, saj je Damask zaveznik Moskve. Izrael je, kot znano, hudo zaskrbljen zaradi krepitve vojaške moči Sirije, ta pa ima v gosteh blizu 5.000 sovjetskih svetovalcev, ki urijo njene oborožene sile.

Predsednik Asad stremi za tem, da Sirija postane druga vojaška sila na Bližnjem vzhodu za Izraelom, sicer pa je njegov glavni cilj dosega strateškega ravnotežja, o katerem Center za strateške študije v Londonu meni, da bo kmalu doseženo. Toda v Jeruzalemu so prepričani, da Asada ne zanima le detant kot tak, ampak naj bi snoval oborožen napad omejenih razsežnosti, s katerim bi okrepil pogajalsko moč Sirije v času, ko se prepletajo različne pomiritvene pobude. No, in tu naj bi pomagala sovjetska čudežna palica. Toda: bo Moskva res pritisnila na Damask? In če bo, kaj bo zahtevala v zameno? (dg)

Hudi požari na Sinji obali

PARIZ — Počitnice petičnežev na Sinji obali so se te dni spremenile v pravo muko. Na Jugu Francije divjajo namreč številni požari, ki so povzročili že pet smrtnih žrtev, da ne govorimo o številnih požganih hišah, 2500 hektarih gozda, ki so šli v dim ter o številnih turistih, ki so jih morali evakuirati, ker je položaj postal sila nevaren.

Požari divjajo tudi zaradi nenavadno močnega in vrtinčastega vetra, ki razvneva še tako majhne ognje. Potem ko se je veter sinoči nekoliko polegel, je več sto ljudem, gasilcem in prostovoljcem uspelo, omejiti ognjena jedra, če pa se bo vreme popravilo in bo veter padel, upajo, da bodo požare povsem pogasili.

Na sliki (AP): ogenj na Sinji obali.

Po državnem udaru v Ugandi

NAIROBI — Milton Obote, do sobote ugandski predsednik, ko ga je strmoglavila vojska, je trenutno v Keniji, kjer je gost tamkajšnjega predsednika Daniela Arapa Moi. V Nairobiju se je sestal z vrsto sodržavljancev, ki jih je državni udar presenetil v tujini.

Medtem ko čez nekaj ur prisegel kot predsednik nove vlade nekdanja desna roka in namestnik

Oboteja Paul Mwanga. Vlada, ki jo bo vodil obsega vse ugandske politične sile.

Mwanga ni neznana osebnost v Ugandi. V vseh dosedanjih režimih je imel še kar pomembne funkcije. Še pred Obotejem je bil šef protokola in ugandski veleposlanik v Parizu za časa krvoločne diktature Idiija Amina zatem pa je opravljal tudi funkcijo obrambnega ministra.

Harriet Beecher Stowe

31.

Koča strica Toma

Prizori smrti zadnji hit pri prodaji videokaset

NEW YORK — V ZDA postaja pornografija »stvar za naivneže«. Pravi ljubitelji video kaset zdaj iščejo drugačne emocije. Zanimajo jih kasete, na katerih so posneti okrutni prizori smrti: ne ona banalna in izumetničena hollywoodska umiranja, marveč resnični smrtni krči ljudi in živali.

Resnično umiranje na sebi je največji užitek za gledalce teh filmov, ki gredo v promet »kot med«. Med najbolj prodanimi so tisti, ki prikazujejo npr. iztrebljenje nekega plemena, umiranje človeka, ki se je vrgel z mosta, avtopsijske človeških trupel, vivisekcije živali, ubijanje opic v neki restavraciji na Daljnem vzhodu, kjer strežejo kot specialiteto njihov surovi mozek, izvedbe smrtnih kazni na električnem stolu ipd.

Ne gre torej za »navadne« smrti, ampak za smrti povezane z okrutnostjo. »To je strašno in odvratno,« priznava Dennis Peters, komercialni direktor za področje Michigana ene največjih ameriških mrež za distribucijo video kaset »Curtis Mathis«. Njegova zaprečenost pa kljub vsemu ni tako velika, da se ob ugodnem razvoju poslov ne bi z zadovoljstvom manil rok: za prodajo teh kaset sploh ni potrebna reklama.

Večina teh filmov, ki so prvotno bili dokumentarne narave, prihaja iz zasebnih zbirk. Distributerji navadno ne razodejajo, kje so filme našli in kdo jih je posnel, ni pa težko ugotoviti, da so v številnih primerih snemalci bili etnologi, zdravniki, policijski raziskovalci in drugi znanstveniki. Nekateri filmi prihajajo tudi z televizijskih arhivov, ali jih niso nikoli javno predvajali zaradi prevelike srhljivosti prizorov. »Kaj bi se toliko zgrajali nad temi kasetami, ko pa so nas televizijske postaje za časa vietnamske vojne vsak večer bombardirale z enako strašnimi prizori,« se je opravičeval eden izmed distributorjev.

Največji zaslužek pri tej množični omami smrti ima neko skrivnostno in majhno podjetje »FOD«, kar naj bi bila kratica za »Faces of death«, se pravi »obraz smrti«. Izvedenci pravijo, da so se prvi filmi s to oznako pojavili pred nekaj leti na Japonskem in takoj želi velik uspeh.

Kako lahko sodobna železarna postane gospodarska cokla

PEKING — Kitajska bo skušala rešiti največjo napako, ki so jo njeni politiki storili v svojem programu posodabljanja industrije. Sklep je namreč, da se nadaljuje z gradnjo ogromne železarne v kraju Baošan, severno od Šanghaja. Temeljni kamen so postavili pred sedmimi leti, železarno pa so načrtovali Japonci. Doslej je tovarna požrla približno 9 tisoč milijard lir, druga faza gradnje pa bo veljala še dvatisoč milijard lir.

Pred leti so izbrali Baošan, ker je pač pri obali in v bližini Šanghaja, kjer je mnogo tovarn in kjer so bili na voljo specializirani delavci. Kasneje so ugotovili, da teren, na katerem bi tovarna morala nastati, ni

primeren. Tla so mehka in drogoviti, ki so jih zabijali v tla, da bi postavili temelje niso našli trdne opore. Morali so jih zamenjati z zelo dragimi jeklenimi nosilci, ki so jih naredili po meri. Kasneje so priznali, da si nihče ni postavil vprašanja, če so tla primerna za gradnjo ali ne. Poleg tega bi železarna morala proizvajati 6 milijonov jekla letno, vendar je tehnologija taka, da je zato primerna samo posebna železna ruda, ki je na Kitajskem ni in ki jo je treba uvažati.

Sedaj bodo skušali železarno dokončati, vendar že vnaprej vedo, da bo objekt najbrž vedno pasiven in bo vsako leto goltal velike vsote denarja.

Pridi na kozarec kolonjske vode...

MOSKVA — Ali lahko kolonjsko vodo uvrščamo med alkoholne pijače in potemtakem dovolimo njeno prodajo samo od 14. ure dalje, kot določajo novi predpisi o boju proti alkoholizmu? Vprašanje si povsem resno postavlja glasilo sovjetskih sindikatov Trud ob ugotovitvi, da so številne moskovske lekarnice že uvedle omejevalno tolmačenje glede prodaje parfema.

Res je, da je v Sovjetski zvezi v teku poglobljena kampanja proti alkoholizmu, res je tudi, da so v zadnjem času zabeležili marsikateri primer zastrupitve z etilnim alkoholom, bencinom in drugimi tekočinami, toda zdi se, da so moskovski lekarnarji šli s svojo prizadevnostjo malce preko mere. Menda ne nameravajo prisiliti sovjetskih državljanov, da bi se odslej za odlašanje posluževali vodke?

□ BONN — Možakar, ki žaga vejo, na kateri sedi je klasičen predmet smešnic, ki smo ga že tako navajeni, sa nitj ne smejemo več. V Berlinu pa se je zgodilo prav to: 35-letni Nemec je sklenil, da mora nekoliko razredčiti vejo drevesa pred hišo. Vzel je žago, splezal na drevo, sedel na vejo in začel žagati... Sedaj se zdravi v bolnišnici zaradi vrste zlomov.